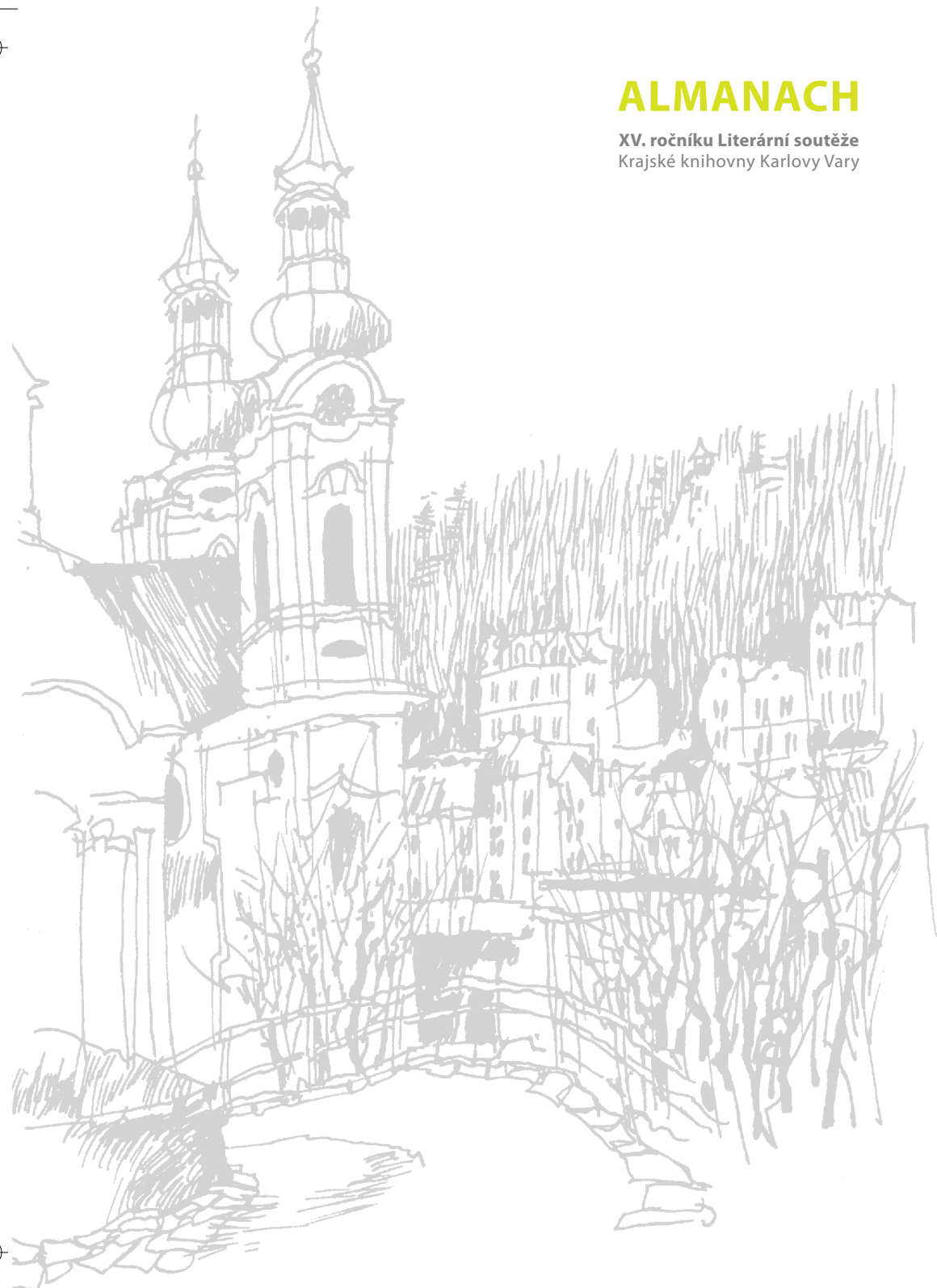

ALMANACH

XV. ročníku Literární soutěže
Krajské knihovny Karlovy Vary

ALMANACH

XV. ročníku Literární soutěže
Krajské knihovny Karlovy Vary

Motto:

*„Když se člověku nedaří, má se vrátit tam, odkud přišel.
Kořeny máme jenom jedny.“*

Karin Lednická

**Karin
Lednická**

foto: Karin Zadrick

SLOVO PATRONA

Milí přátelé,

děkuji za příležitost stát se patronkou letošního ročníku Literární soutěže. A především gratuluji všem, kteří se jí zúčastnili. Občas se mě lidé ptají, jak se ze člověka stane spisovatel. Na to mám jedinou odpověď: člověk si musí sednout a začít psát.

Účastníci Literární soutěže to zjevně vědí taky. Sedli a začali psát. Nevím, z jakého celkového počtu porota vybírala oněch deset povídek, které jsem dostala k posouzení. Vím ale zcela jistě, že mě jejich četba znovu přivedla k uvědomění, kolik talentu se mezi lidmi skrývá. Děkuji Krajské knihovně Karlovy Vary, že mi to umožnila.

Všechny povídky se mi líbily, to bych ráda řekla hned na začátku. Nejtěžší tudíž pro mě bylo stanovit si kritérium, podle něhož vyberu tři vítězné. A pak už jsem poněkud snadněji mohla dojít k následné volbě.

Třetí příčku v mém hodnocení obsadila povídka Jeřabina. Její autor/ka pracuje se zadaným tématem velmi přesně, i když v závěru dospěje k opačnému sdělení: ne každý návrat ke kořenům se uskuteční dostatečně zavčasu, aby přinesl kýženou úlevu. Ocenila jsem sugestivní vylíčení prostředí, ta bezútěšnost mě opravdu zasáhla a sychravost mi lezla za límec.

Na druhé místo v mém hodnocení dosáhl Deník kasuára. Název lehce dráždí slovem, které není obecně známo. Zcela nepřekvapivě je zde kasuár jakýmsi leitmotivem, metaforou celoživotních vypravěčových snah o nalezení smyslu nového života, když ho „věčný průjem“ ze života předchozího vyhnal na opačný konec světa. Kasuár je také prostředkem k vyobrazení prchavosti chvíle, kdy je dlouholetá tužba vypravěče nalezena. Děj vzosně překlene jeden život člověka a obloukem dospěje k závěru sice nepřekvapivému, ale paradoxně o to silnějšímu.

Na místě prvním je povídka U Tří orchidejí. Přímočarý styl, text oprostěný od jakýchkoli krkolomných literárních fines. Až by se při letném přečtení mohlo klidně zdát, že místo návratu zde představuje domovská hospoda. Není tomu tak. Tato povídka skrývá mnohem více vrstev; autor/ka přináší mnohem zásadnější, podnětější sdělení. V mých očích se vítězná povídka vlastně stává generační výpovědí, popisem hledání smyslu a směru v přehršli všeho, co nepřehledná (a v mnohém zdeformovaná) současnost nabízí. Návrat ke kořenům je zde prezentován jako návrat k životu, který člověka naplňuje. Ve kterém mu jeho konání dává smysl. A naopak – ve kterém ho společenský tlak nenuťí dělat věci, u nichž smysl postrádá. Velké téma, jedno z nejvýznamnějších v dnešních časech.

Děkuji všem účastníkům soutěže a ze srdce přeji, aby si uchovali touhu, sílu a odhodlanost psát.

Karin Lednická

VYJÁDŘENÍ POROTY

Zdá se, že nám začínající autoři v průběhu pandemie paradoxně zlenivěli. Kromě nízkého počtu zaslaných soutěžních povídek jsme se coby porota letos potýkali především se značnou částí odfláknutých prací. Do ruky se nám dostala spousta povídek bez děje, plané úvahy či texty s velkým počtem překlepů a trapných gramatických chyb.

Apeloval bych proto na všechny, kteří chtějí psát i mimo šuplík: Zpomalte, čtěte, co píšete, a myslete na čtenáře! Ten by po přelouskání prvních pár vět měl mít chuť pokračovat v četbě, nikoli Vás zabít.

Přes počáteční lednovou skepsi nás přeci jen nečekaně desítky povídek potěšila. Do sborníku vybrané práce totiž, kromě obligátních zamyšlení, nabízejí vyspělejší jazyk, jejich dějové linky jsou dokonce místy překvapivé a osvěžující, a především se jejich autoři nenechali zaplést do kořenů natrvalo a pomocí jazyka se jim povedlo prořezat se ven.

Příjemný oddech a pořádnou porci inspirace při čtení přeje

Teodor Kravál

SLOVO POŘADATELE

Trochu si připadám jako třetí sudička. Třetí sudička, která má promluvit nad právě zrozeným Almanachem jubilejního 15. ročníku Literární soutěže Krajské knihovny Karlovy Vary.

První sudička – patronka soutěže Karin Lednická - promluvila vlídně a laskavě, autory a povídky pochválila, požehnala a popostrčila do nového života v našem Almanachu směrem ke čtenářům. Druhá sudička – porotce Teodor Kravál – vztyčil prst, autorům trochu pohrozil a popostrčil je na cestu „pravou.“

No a teď je to na mně. Na třetí sudičce, abych naše „miminko“ Almanach někam postrčila. V zájmu zachování řádu, a aby se jazýček vah nevychýlil ani na jednu stranu, začnu já – třetí sudička – z úplně jiného soudku.

Letošní Almanach jsme po delším čase opět opatřili ilustracemi. Tentokrát však neilustrují děj jednotlivých příběhů. Nesouvisí s nimi přímo, ale přesto je krásně doplňují. Chtěli jsme jimi dokreslit to, jak krásné je město, v němž má naše literární soutěž kořeny, v němž vzniklo v uplynulém roce pět ze soutěžních povídek 15. ročníku, a kde se nakonec - všichni soutěžící, pořadatelé i porota soutěže a její patronka - snad šťastně shledáme při slavnostním vyhlášení výsledků 15. ročníku.

Autory těchto ilustrací jsou studenti 2. ročníků všech výtvarných studijních oborů SUPŠ Karlovy Vary. Práce vznikly během výuky v předmětu Výtvarná příprava v rámci tzv. plenéru (město Karlovy Vary). Výtvarné techniky: kresba tužkou, rudkou, pastelem, malba - akvarel.

Přijměte ilustrace v tomto jubilejním Almanachu jako náš dárek pro autory nejlepších povídek i pro jejich čtenáře, a také jako vklad do vínku dalších úspěšných ročníků naší literární soutěže.

Michaela Němcová
(třetí sudička)

Krajská knihovna Karlovy Vary

STATISTIKA

Celkem přišlo **35** povídek.

Z Karlovarského kraje přišlo **9** povídek, z toho **5** přímo z Karlových Varů.

U **7** povídek nebylo označeno místo, kde jejich autor žije.

Nejvzdálenější místo, odkud přišla povídka, je norské město Levanger.

Povídky přišly také z Prahy, Děčína, Starých Splavů, Náchoda, Mimoně, Kněževsi, Havlíčkova Brodu, Jablonce nad Nisou, Kladna, Olomouce, z obce se zajímavým jménem Huslenky a také ze Šumperka.

Průměrný věk přispěvatelů je **35** let.

Nejmladšímu autorovi je **14** let (žena) a nejstaršímu **79** (žena).

Ženy poslaly **22** povídek, muži **13** povídek.

Průměrný věk žen-autorek je **34** let.

Průměrný věk mužů-autorů je **36** let.

VÍTĚZOVÉ

1. místo | **Zuzana Vorlíková** | U Tří orchidejí
2. místo | **Miroslav Rezek** | Deník kasuára
3. místo | **Hynek Hošek** | Jeřabina

CENA POROTY

Zuzana Vorlíková | U Tří orchidejí

OBSAH

Dálka mezi námi	15
Deník kasuára	23
Domů	31
Jeřabina	37
Návraty	47
Ramínko	57
Strejda Mlíko	65
Tajemná povídka	75
U Tří orchidejí	87
Zločin (z)a trest	99

Dálka mezi námi

Andrej Mészáros

30 let

Sokolov

Autor pracuje ve školství. Pravidelně si píše deník, kterým na požádání baví své přátele. V ostatních ohledech je svědomitý, občas nepřívětivý, vzácně otevřený vůči zkušenosti. Publikuje téměř výhradně na popud své ženy.

Môj príbeh začína v najúrodnejšej časti podunajskej nížiny. Utiel som roku a na čiernobielej fotografii v plnom drepe obdivne hľadím na zelenú dyňu – väčšiu a ťažšiu, než som sám. Spomienky na detstvo sú sladké ako žlté melóny vyvrhnuté na polia voňavou černozemou. Behám medzi kukuricami, ktorým nesiaham ani po členky. Je to skutočná dusná džungľa, v ktorej by kľudne mohli žiť gorily. Voči svetu som ešte pomerne opatrný a pred ďalšou exploraáciou hádzem medzi žlté klasy plastový granát. Nepremýšľam nad tým, že by mohol nastať problém s jeho hľadaním. To len dospelých trápi, že by sa hračky mohli stratíť. Atrapu odovzdávam dedkovi až po tom, ako ma poučil, že hrozivo vyzerajúce ľudooppy sú inteligentné stvorenia. Neútočia bez príčiny a nemusím sa ich báť. A tak celkovo, že nemusím mať strach, kým je tam On. Veril som mu celým srdcom. Počas krátkeho záblesku medzi večným nebytím a nekonečnou prázdnotou po sebe zanechal niekoľko živých obrazov.

Vôňa motorového oleja, rachotiaci traktor, spotená košela a Pitralon. Historky z vojny pre každú príležitosť a politicky nekorektné vtipy, ktoré by jemnocitný súčasník bez žaloby v občiansko-právnom spore asi neuniesol.

Dedko nikdy nešetril smiechom, šampanským a dobrým jedlom. Ľudí sa nebál, veci riešil okamžite a miesto smútku prežíval hnev. Jednou rukou dokázal od zeme zdvihnúť barovú stoličku za nohu (schválne, skúste si to!).

Cez deň pán vedúci Jednoty. Oblek, kravata, v náprsnom vrecku dve perá. Faktúry vystavované ručným krasopisom. Večer vykasané rukávy a šichta vo vlastnej krčme, kde si sám robil vyhadzovača.

Netajil sa tým, že mu bola práca koníčkcom. Jedného dňa dostal chuť na zmenu a nebál sa ju uskutočniť. Spontánne sa

rozhodol, že bude farmárčiť. Predal krčmu a v sklade dal výpoveď. Kúpil Zetor 7745, vlečku aj zvieratá. Babka toho dňa plakala a vyhrážala sa, že odíde. Nakoniec zostala. Brával ju na trhy do Zlína, predávať čerstvé plody zeme. Na pár hodín sa vyparil a takticky zanechal atraktívnu ženu v osamení. Keď sa vrátil, debničky boli prázdne. Na rozdiel od káps babkinho kabátika, napchatých bankovkami. Myslím, že to výrazne zmiernilo jej roztrpčeniez dedkovho náhleho prerodu na pestovateľa. Farmársky sen nakoniec nevyšiel, ale iné životné ciele boli naplnené. Vychovali tri deti, medzi nimi aj môjho otca. Keď dnes babku počúvam rozprávať o „dobrých“ dňoch, zasnene sa usmieva, v duchu pretáčajúc slnečné hodiny.

Dedko sa vyučil v Košiciach, na vojnu ho odvelili do Plzne. Otec sekol zo štúdiom v Prešove, lebo stretol mamu. Ja som sa tu po prvýkrát vyskytol v rámci intrauterínneho vývoja, kým tato behal s puškou po lesoch Mariánskych Lázní. Nesnažil som sa ísť v šlapajach mojich predkov a preto tretiu generáciu mužského génu pohybujúcu sa po tej istej ose D1 medzi východným Slovenskom a západnými Čechami považujem prinajmenšom za pozoruhodnú náhodu. Z Prešova odchádzam so svojou životnou láskou, ale aj s diplomom. Vždy keď sa nás pýtajú, ako sme sa dostali do bývalých Sudetov, odpovedám popravde: červeným, plne naloženým Seatom Ibiza.

Náš odchod bol intuitívny, náhly a neplánovaný, v reakcii na jeden z mnohých pracovných inzerátov. Pohovor prebehol telefonicky. Budúca šéfka mala nízko položený a príjemne upokojujúci hlas. Povedal som si, že mi to na začiatok stačí. Spolu s argumentom, že ma berie, pretože ma potrebuje. V konverzačnej fúzii sestersky podobných jazykov som jej slúbil, že sa do osobného stretnutia doučím mesiace od ledna do prosince a urobím štátnicu z češtiny. O našom budúcom pôsobisku sme nevedeli

okrem informácií z Googlu zhola nič. Predstavte si, že si vyberáte dovolenkovú destináciu, ale balíte sa zrejme navždy. Jediné, čo som v tej dobe mal, bol potenciál a prítomnosť ženy, ktorá ho bola schopná nie len rozpoznať, ale aj podporiť. Čo sa týka osobného majetku, ten sa nakoniec vošiel do malého auta. Sušiak na prádlo som založil za predné sedačky, čím som vytvoril improvizovaný nákladný priestor. Čo nasledovalo ďalej by som zhrnul ako vrcholnú hru Tetrisu. Dnes mi chýbajú časy minimalizmu z nutnosti a neistý výsledok.

Vychován na Třech oříšcích pro Popelku, repetitivně se objevujících na STV1 každé Vánoce, hrdě vycházím z budovy jazykové školy. Technický stav dálnice mi poskytuje spoustu času k lingvistickým úvahám. Proč horníci pracují v dole, ale učí se na Báňské univerzitě? Z jakého důvodu začíná květen prvním májem? A jak je možné, že borůvka je čučoriedka, ale borievka v borovičke jalovec? Proč se rozpadlo Československo, když máme k sobě tak blízko? S touhle a dalšími metafyzickými otázkami jsme přistáli ve městě, kde řeka Ohře proti proudu dovedla nejenom nás, ale i další náplavy.

Přešlo 8 let. Povinná vojenská služba se mě už netýkala, ale také jsem v Sudetech svedl po vzoru mužů v naší rodině boj. V nekončící válce proti krizi mezilidských vztahů. To, že jsem lidem pomohl, jsem se dozvěděl vždy s časovým odstupem a zásadně od někoho jiného. Občas závidím manuálně pracujícím, kteří na sklonku dne spatřují svá díla. Ze zaměstnání jsem se pohnul dál až v momentě, kdy si můj odchod nikdo nepřál.

V osobním životě se za tu dobu také leccos změnilo. S Bohem obecně mám dost komplikovaný vztah a z menička různých věrovyznání jsem si také zatím nevybral (i když pastafariánství

se mi docela zamlouvá). V lásku jsem však vždy věřil oddaně a nekriticky. Bral jsem ji jako archu, kde lze hledat útočiště za každých okolností. Vysmíváje se poučkám o přirozených partnerských krizích: po roce, po třech, po pěti. Tak už se v té „Psychologii dnes“ domluvte. Mě se to přeci netýká. Vždyť jsem vzal svou princeznu až na kraj známého světa.

Všudy přítomná eroze se nevyhnula ani nám. Díky pandemickému Lockdownu vím, že navrtat 36 dírek pro poličky z IKEA se počítá. Zjistil jsem ale i to, že ptát se na některé věci partnerky není radno. Třeba, zda chce svatbu a kroužek s diamantem. V tomhle případě stačí být pouze aktivní. Opět musím myslet na dědu. Ten by mi dal po hlavě. Když se táta jednoho dne vrátil domů zamilovaný až po uši, děda chtěl vědět pouze to, zda si myslí, že je to Ta pravá? Po kladné odpovědi vzal syna do auta a vybrali se do nejbližšího zlatnictví koupit prstýnek. Brnkačka. 30 let převážně spokojeného manželství. Dvě, dle obecných měřítek, společensky adekvátně integrované děti.

Děda odešel tenhle rok v březnu. V posledním telefonátu, netuše, že další nebudou, jsem se ho zeptal, co má dnes v plánu? Suverénně tvrdil, že si půjde zahrát za vesnici fotbal. Ještě se uchechtl nad tím, že zatím nemá moc s kým, protože je jeho stará parta poněkud ztuhlá. Tvrďák až do konce. Život měl příliš rád na to, aby strávil zůstávající dny stabilizovaný v agónii, proto odmítl pokračovat v „léčbě“. Pořád mám pocit, že když otevřu branku, poskáče mi kalhoty přátelský jezevčík. Že oba starí rodiče budou čekat v domku, kde jsem vyrůstal. Co by mi na to asi řekl?

Momentálně jsem mrtvý, zavolej později.

Cesta na pohřeb vedla opuštěnou krajinou, přes všechny hranice. Viditelné, i ty udržované strachem. To, co jsme četli, viděli a slyšeli ve zprávách neodpovídalo realitě.

Chybí mi. Když to na mě dolehne, jdu sám rozjímat na místní rozhlednu. Zjistil jsem, že je to nejrychlejší způsob, jak se dostat domů. Stálá služba na nedaleké policejní stanici si vždy s úlevou oddechne, když zjistí, že nechci nic ohlašovat. Pouze si půjčít na občanku klíče, které jsou zde originálním způsobem uloženy. Těch pár pater navíc rozhodně stojí za fascinující pohled do industriální rýhy plné oranžových světél. Obří rypadlo se zakusuje do krajiny nekompromisně jako zub času. Okraje jámy zpevňují nepoddajné kořeny rostlin, které jí brání v rozšiřování. Stejně jako naše vztahy. Ať ve vnějším světě, anebo formou mentálních reprezentací a vzpomínek. Jsou pomyslným zábradlím u Nietzscheho propasti, která se do nás snaží vnořit tváří tvář děsivé neohraničenosti.

Děda mě naučil, že smyslem života je možnost (pro někoho iluze) volby a radost procítěná v přítomném okamžiku. Ve hře byl Dubaj, ale o Vánocích jsem si zvolil paradoxně delší cestu na Slovensko – ke svým kořenům, kde jsem učinil několik významných vkladů i výběrů z emocionálního konta. Nutno dodat, že tahle povídka vznikla díky, ale především navzdory zájmu a starostlivosti mých milovaných. Byl jsem nucen jíst výtečný bramborový salát a medové řezy. Na návštěvě chválit věci, které se mi autenticky líbily. Rodinní příslušníci mě necitlivě tahali hledat klid na vrcholky zasněžených hor. Když mi byla zima, zákeřně manipulující mi nabízeli teplý čaj. Svůj podíl viny na mém utrpení nesou i kamarádi, s kterými jsem se nedobrovolně a obzvláště traumatizujícím způsobem otužoval v přehrazeném potoce. Dokonce jsme si předali několik dáreků, kterých výroba vyžadovala nepřiměřené fyzické a duševní úsilí. Čirá hrůza. S přibývajícím chronologickým věkem zjišťuji, že být šťastný je dovednost, kterou je nutné neustále kultivovat. Těší mě, že jsem se dopsal až sem.

Deník kasuára

Miroslav Rezek

71 let

Staré Splavy

Oč méně píši, o to více škrtám. Počítám písmena, řádky i normostrany, ač svoji odměnu dostávám jen ve virtuální podobě, a to ještě jenom občas. Proč vlastně píšu? Třeba si jenom cvičím mozek. Wellness pobyty jsou proti tomu ničím. A pravdu? Protože věřím, že alespoň občas udělám někomu radost. Deníkové zápisy jsem si nikdy nedělal, všechno je jakžtakž přesně vepsané v mojí paměti. Například i dvě až tři věty z téhle povídky. Svoji papírovou vlašťovku házím do hejna ostatních, snad ji mezi sebe přijmou.

Nervozitou připoutaný k sedadlu čekám, až za malým oválným oknem začne všechno utíkat zpátky k odbavovací hale a já, velký a těžký nelétavý pták, se odlepím od betonu. Celým tělem vnímám stupňující se tah motorů a silné vibrace trupu letadla.

„To je ale divná slepice.“

Malou slečnu, sedící na vedlejším sedadle, zaujal pták na obalu mojí knihy, vlastně jen deníku. Náhoda nebo osud, že mluví česky?

„To není slepice, ale kasuár.“

„Aha.“

Bojím se létat, a přesto letím nekonečnou dálku ze Sydney do Prahy. Tohle je moje úplně poslední velká cesta, a všechny další už budou krátké a ještě kratší. Ta holčička mi někoho připomíná. Jako by zrovna vyšla z labyrintu mých vzpomínek.

„Babička je moc nemocná. Jestli chceš, ukážu ti její fotku.“

Ani nevím, proč hned neodmítnu.

„Tati, podej mi babičku.“

Přes uličku sedící muž se zvedne, ze zavazadelníku vytáhne krokodýlí kufřík a vypáčí čelisti jeho zámku. Nechci být zvědavý, ale z mého místa je vidět, že kromě pasů a letenek je v něm už jenom hromádka fotografií. Docela nahoře leží velký černobílý portrét krásné ženy. Na náhody nevěřím.

„Jsi studená jako Polárka,“ řekl jsem jí před mnoha lety v cukrárně. Vůbec nepochopila, že ji přirovnávám k hvězdě. Kopla mě do slabin, skučel jsem bolestí a jako spráskaný pes zalezl do svojí klece z umakartu a šedivého linolea a prožil tu zradu stokrát znovu. Bloudil jsem městem křížem krážem, okny nahlížel dovnitř kaváren, jestli tam náhodou nesedí, ptal se jejich sousedů i listonoše, ale nikdo o ní neví. Jediné co mi zůstalo, je deník, který jsem od ní dostal k svátku.

„Polárko, jsi studená jako moje holka.“ Samota se objímá jenom se špatnými básníky. Tiskneme se k sobě, ale není to láska. Probouzím se do kalného listopadového rána. Tváře mám horké, ale neumírám. Mraky se plazí těsně nad městem. Na polonahé

stromy drobně mrholí. Dráty vysokého napětí, chvějící se jako lanka pohonu staré zubní vrtačky, napínají mezi sloupky tažní ptáci. Na bílý ubrus vymačkávám tuby barev jednu přes druhou a prsty v nich vyrývám hluboké brázdy podzimu.

Příští dny za moc nestojí. Utopence zapíjím rumem rovnou z lahve. Čtu knihy, kterým za mák nerozumím. Jako černý pasažér, ve vlaku odnikud nikam, projíždím nespočet zastávek. Ze stropu smutného kupé hustě prší a dveřmi se dobývá větrný nájemný vrah.

Miluji i nenávidím, neschopen být hadem v těle ptáka. Člověk bez špetky fantazie.

Přebрал jsem a vykřikoval pod okny domovnice, že ji nikdy nepřestanu milovat. Od toho dne se na mě ta prodejná zapisovatelka lidských osudů dívá rozněznělými kravíma očima.

Brodím se bezčasím, v děravých botách se ploužím švorcovým koncem zimy. V práci sčítám sloupce z prstu vycucaných čísel, aby byly prémie, v nekonečné spirále sám sebe požívám jak Uroboros.

Zuby mě bolí od žvýkání flaksovitých lží, v žaludku vředy a věčný průjem z toho všeho. Raději nahlas neříkám, co si myslím.

I tohle jaro stromy rozkvetly, ale nevoní. A lidé potí krev. S modrou knížkou jsem dostal dva roky života navíc, a to je sakra dost. Když zrají první jablka, vím jistě, že chci odejít.

Za pár týdnů se hranice mezi světy na chvíli otevírá. S sebou si беру jenom doklady, pár kousků prádla a rozepsaný deník. Vůbec s nikým jsem se nerozloučil.

Mohl bych zůstat na druhé straně hranice, ale můj vysněný svět je u protinožců. Kouř z komínů tam prý k nebi klesá, a v létě mají Vánoce, ale čurat proti větru se beztak nedá ani tam.

Po několika měsících v táboře dostávám povolení k odjezdu a lodní lístek. Pokrytý otisky razítek, jako maso na jatkách, procházím turniketem. V přístavu na konci cesty mi podává ruku usměvavý imigrační důstojník. Z několika nabídek na práci

si vybírám Darwinův institut. „Dobrá volba,“ říká mi usměvavý úředník.

Nenápadná budova a několik nízkých papundeklových baráků na periférii. V takových jsou doma jenom sklady nebo šatny.

„Tom,“ představil se můj nastávající šéf obstojnou češtinou. „Před léty jsem byl na stáži v Československu. Až se trochu zabydlíš, musíš k nám přijít na oběd. Žena upeče králíka.“ I bez dalšího vysvětlování jsem pochopil, kde ji našel. „Tvoje kancelář je ve vedlejší budově. A neboj se nikdy říct, co si myslíš. Teď tě seznámím s kolegy.“ Během chvilky zjišťuji, že jsem v dobré společnosti. Většina jich pochází z Evropy.

Asi proto, že mám maturitu z ekonomie, bude mojí pracovní náplní sčítání domorodců a klokanů. Jde o seriózní výzkum, placený státem, a já si náhle uvědomuji, jak jsou si naprosto odlišné světy v mnohém podobné. Moje práce spočívá v pravidelném střídání obrovského Severního teritoria a malé kanceláře. Těžko změřitelná vzdálenost tisíců kilometrů lidského vývoje.

Vlakem odjíždím do Darwinu a na nádraží si vyzvedávám služební džíp, vybavený vším potřebným. Dostatečnou zásobou vody, benzínu, lékárničkou, výkonnou vysílačkou a také signální pistolí. Bát se prý nemusím, všechny kmeny dopředu vědí, že příště přijede Někdo nový. Člověk se nemá posrávat předem. Takle země si nezaslouží, abych o ní pochyboval víc než o sobě. Jednotlivé zastávky jsou od sebe vzdálené hodiny jízdy stále stejnou krajinou, ve které bych bez podrobné mapy lehce zabloudil. Jsem osamělý cestovatel, ten nejosamělejší z osamělých, a je mi dobře. O spoustě věcí mi předem neřekl ani Tom, kterému jinak věřím každé slovo, protože se svojí pragmatičností hodně podobá mému otci.

Ze začátku jsem nedokázal rozlišit, jestli zvuky, vycházející z úst domorodců, jsou bolestným chroptěním nebo radostí z východu slunce. Byl jsem překvapen kontrastem jejich vzhledu a jejich inteligence, i když jsem občas našel někoho z nich sedět vedle

mého džípu, zcepenělého výparu z otevřeného kanystru benzínu. Moje práce ale není vychovávat, jenom zaznamenávat.

V poslední tlupě jsem tehdy vedle samých mužů viděl nejošklivější i nejkrásnější ženu zároveň, záhadnou dívku bez tváře. Letmý dotek její dlaně cítím dodnes. Nemohla mi rozumět, ale celou dobu tiše poslouchala. Když jsem po několika dnech odjížděl, přinesla mi k autu dva zabitě králíky, jak jsem pochopil, jsou pro Toma.

Každý rok si sám kupuji stále stejný nový deník, myslím, že tenhle typ objednávat jenom kvůli mně.

Živého kasuára jsem nikdy neviděl. Vzal jsem si týden dovolené a odjel na východ, protože ten pták nikde jinde nežije. Následovaly hodiny marného čekání, než se v akáciích rozsvítla dvě žlutá světla. Do hlavy mi vlezla představa pralesního ducha, mozek mi začal strachem vytékat nosními dírkami na prašnou zem, ale duch to nebyl. Kasuár si mě zvědavě prohlédl, a zmizel dřív, než jsem stačil vzít do ruky fotoaparát.

„Navrhnul jsem tě na moje místo,“ řekl Tom, když za rok odcházal do penze. Jenže já nechci sedět v kanceláři a hrabat se v lejtrech. Pořád mě baví stýkat se s domorodci a poslouchat jejich legendy. Teď už jim docela dobře rozumím.

Ani pod novým šéfem se na mojí práci nic nezměnilo. Pořád se k nim pravidelně vracím, a pokaždé jsou jejich kmeny menší, a stáda klokanů větší. Na rozloučenou jsem dostal bumerang. Najednou jsem si uvědomil, že jsem vlastně nikdy neměl žádný vlastní život. Nic pořádného jsem nedokázal. Kdysi dávno jsem se zamiloval a potom i oženil s tím, co současně miluji i nenávídím. Za svoji schizofrenii si můžu sám.

Roky utekly a teď jsem starý a nepotřebný. Když se ráno podívám v koupelně do zrcadla, nevidím sebe, ale kasuára. Ten zmizí až špláchnutím studené vody do očí. Většinu dne prosedím u stolku pod otevřeným oknem a zapisuji všechno, na co si vzpomenu.

Všechny svoje deníky bych ale vyměnil za jedinou knihu, jenže píšu příliš pomalu a předběhl mě milion lidí.

Po sedmdesátce už nebude moc příležitostí, jak něco změnit. Možná bych udělal nejlépe, kdybych se vrátil, odkud jsem přišel. Trochu z nostalgie a trochu také ze strachu ze smrti, které si tady vůbec nikdo nevšimne. Vlastně ani nevím, kde moji domorodci pohřbívají svoje mrtvé. Víím jenom, že na ně nikdy nezapomenu.

Vzal jsem do ruky darovaný bumerang a vyhodil ho z okna. Byl jsem přesvědčený, že se nemůže vrátit, ale vrátil se a rozbil mi hlavu. Nic lepšího se mi nemohlo stát. S vrstvou obvazů na hlavě vypadám jak po lobotomii, několik dní nemůžu vůbec psát, jen přemýšlet. Některé moje myšlenky byly možná geniální, ale na tom teď nezáleží.

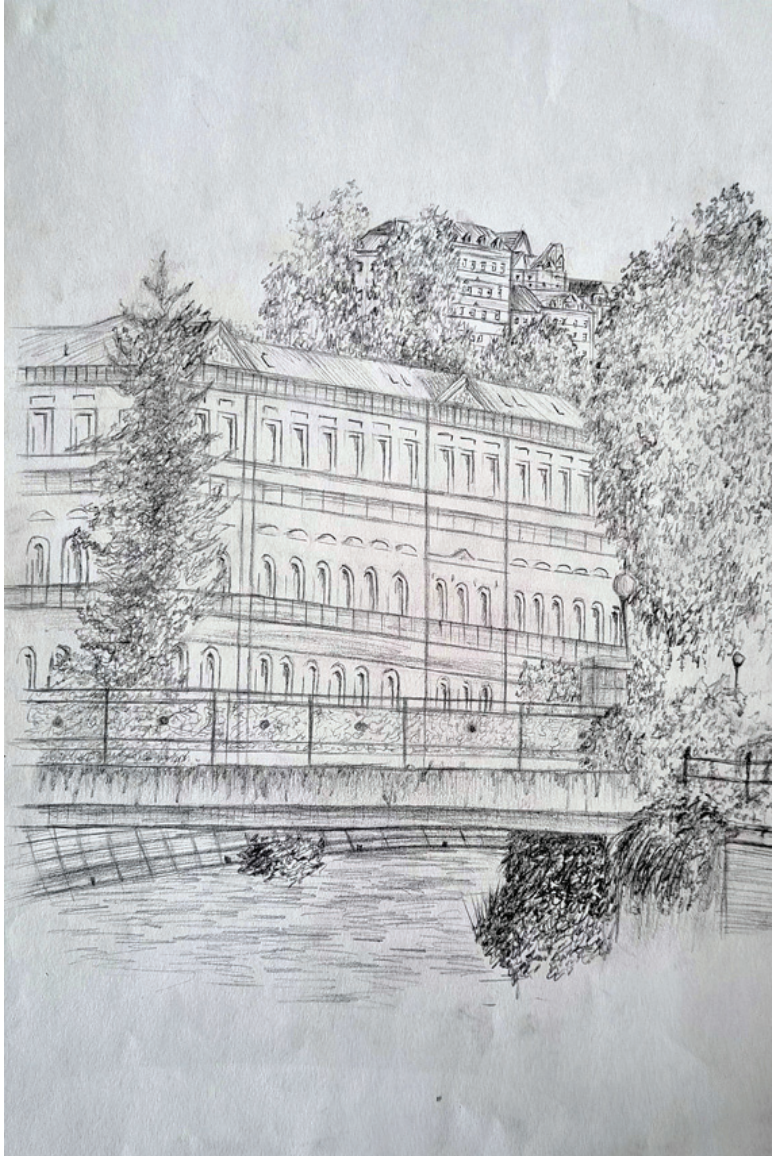
Odlétám a se mnou letí jen kufr plný kasuárů, na které nepotřebuji žádné vývozní povolení. Nejsem si ale jistý, jestli se vracím nebo utíkám. Doma je prý člověk tam, kde má kořeny, jenže přesazené stromy obvykle zapustí nové a rostou dál i na opačném konci světa.

Motory řvou jako zraněné zvíře. Náhle všechno za okny prudce padá a letadlo nabírá výšku.

„Já nechci, aby babička umřela.“

„Ani já.“ Nahlas to ale neřeknu.

Už není kam se vrátit.

Domů

Anna Sadílková

22 let

Havlíčkův Brod

Studentka historie uctívající literaturu, šířitelka novo-obrozenectví (nahrazování anglicismů v češtině). Začátečnice v malování akrylem, vášnivě zamilovaná do procházek a sbírání bylinek.

Kniha padá na zem, hřbetem vzhůru jako poraněný pták s křídly do široka roztaženými. Rozšklebená rána. Křičí na mě jméno a název, jako kdyby mě to zajímalo. Charles Bukowski. Upustila jsem ji já, ale nenesu vinu. Necítím vinu. Cítím všechno a nic.

Když se tohle děje, odcházím domů. Když mám pocit, že se mi rozskočí hlava. Když moje plíce nestačí zpracovávat všechny ten kyslík. Když je toho všeho tak nějak moc a já ztrácím pojem o prostoru a čase.

Odcházím domů. Otvírám tuhle kápézetku, když už nemůžu dál. Plavu sama v sobě a myslím, že samu sebe spasím.

Zavřu oči a vidím teplou útulnou kuchyni s dřevěnou starou linkou a bílými držadly zásuvek. Vidím to jedno malé okno, zarovnané květináči s bylinkami a jedním ubohým aloe. Nedaří se mu. Je na něj málo místa a moc vody. Ale drží se. Většina tepla a světla přichází z krbu. Hoří pořád. Dává všemu měkčí tón a přívětivější obrysy. Třeba kdybych se podívala pořádně, viděla bych, že na stropě v tomhle rohu je plíseň a oprýskaná omítka. Ale já vidím jen tu zlatavou zář.

Srdce buší až v uších. Hlava je směs rychle se pohybujících kuliček v krabici. Někdo s ní pořád třese a já to nejsem. Myšlenky narážejí do stěn, navzájem do sebe. Obruče kolem hrudníku. Něco mě tlačí, studí a drtí kolem plic. Není tam dost místa, nestačí mi. Jsem zase to dítě, co si hraje ve vaně na potápěče a přežene to. Dožene se až za hranu, kdy se zoufale vrhne na hladinu a otevřenou pusou polyká všechny vzduch v koupelně. A nestačí to.

Pokud se tohle děje a všechno začíná být rozmazané, nejisté a mdlé jako teplé máslo na rohlíku, pokud žiji od dechu k dechu, vracím se domů.

Do kuchyně, kde není pořádek. Kde přítomný život dokazuje právě ten neumytý talíř. Právě ten ústřížek receptu na zemi, kam jej odvál průvan. Tahle kuchyně má svou vlastní esenci. Genia loci. Je to otisk všech šťastných okamžiků, večerů a her, které byly tolik naplněné emocemi, až tu zůstaly. Jsou cítit po hořícím ohni. Po horkém čaji. Zní jako škrtnutí zápalkou. Jako tlumená hudba za zavřenými dveřmi a déšť na okně. Jsou cítit po pečeném jablku. Jejich dotek je jako svírat v ruce ještě teplou buchtu. Jsou to chlupaté ponožky a chladná zem.

V žádné takové kuchyni jsem nikdy nebyla. Nemám nic takového. A s trochou štěstí ani nebudu mít, protože nemůžu dýchat. Ať to nebolí, prosím, ať to nebolí. Chci utíkat. Zabořit chodidla do země a najít to, na co tu vzpomínám. Někde to musí být. No tak, jak to bylo.

Doma. Doma. Co tam je?

Je tam dřevěný stůl a lampa, zavěšená nízko nad ním. Lavice kolem obložené měkkými polštáři. Měly by se vyprat. Ale to by už nevoněly po domově. Jsou špinavé. Tady je flek od omáčky a tuhle je spálený, jak ho někdo hodil k ohni v zápalu hry.

Ty obruče, ty obruče. Jsou to ještě vůbec moje plíce? Musím jít, musím jít.

Vzduch mezi zuby.

Nehty v kůži, pach krve.

„Doma, no tak, běž domů! Co je ještě v té kuchyni?“

Poličky nad lavicemi! Jsou tam fotky a výkresy. Obrázky a vzpomínky.

Je tam mušle z výletu k moři a šiška z lesa. Je tam stará kuchařka se skoro rozpadlými deskami. Pořád ji má někdo v ruce. A vedle ní jiná. Ta voní novým papírem a svoje zohýbané rohy si ještě musí zasloužit. Je tam skomírající plazivá rostlina, na kterou se pořád zapomíná, protože není na okně.

Nepomáhá to, nepomáhá. Neudržím to, nevím, co tam ještě je. Jak je ta místnost vymalovaná, kdo tam je a co dělá. Nevím. Svět je najednou jen moje bolest, moje sevřené hrdlo. Já jsem ta zvadlá kytka, kterou zalévají, ale ona už se neuzdraví. Utopí se v jejich péči.

Zase přijdu. Až budu mít vládu nad tím, co před sebou vidím a kam běžím. Až se budu chtít schoulit do deky v rohu té lavice a dívat se o ohně. Až mě mamka naučí, jak se s tímhle rodinným prokletím poprat. Až mi táta řekne, jak přežívá ze dne na den.

„Přijdu.“

Jeřabina

Hynek Hošek

46 let

Einar Kainar

Šero a mlhu s bubnujícím deštěm ozářila světla příjíždějícího autobusu. Z něj vystoupil jediný cestující. Většinou nevystoupí nikdo, kdo by sem také jezdil?!

Vysoký muž v zelené bundě si nasadil na záda velký vojenský batoh, upravil si černou vlněnou čepici a zapálil cigaretu. V silném větru sychravého podvečera se mu to podařilo na první pokus. Vdechl kouř a díval se na abertamské náměstí skrývající svoji tvář v mlze. Světla lamp vypadala jako matné hvězdy z dalekých galaxií. „Kolik je to asi let?“ Zeptal se sám sebe. Odpověď nepřišla. Asi ani přijít nechtěla...

Vydal se směrem ke Hřebečné. Cestu lemovaly domy v různém stádiu rozkladu a jen pár svítících oken dávalo na vědomí, že tady ještě někdo žije.

Potkal černou kočku s bílou tlapkou. Vypadala nedokonale jako tohle místo. Neznámý kočku zaujal a vydala se za ním jako tichý stín. Zapálení další cigarety vyšlo až na počtvrté.

Pocestný stál před umírajícím stavením. Zbytky plotu vypadaly jako vytrhané zuby, rozbitá okna, opadaná omítka odhalující intimní partie cihel, okapy odnesl čas anebo někdo místní. Nad vykopnutými dveřmi byla omšelá cedule s nápisem NA PRODEJ.

NA PRODEJ, nic víc.

Muž vlezl otevřenou brankou na pozemek a posadil se na lavičku. Byla mokrá a studená jako říjen v Krušných horách. Nedokonalá kočka se spokojila s místem pod jabloní naproti lavičce. Společné mlčení přerušil muž na silnici.

„Haló pane, jste na cizím pozemku! Pane, slyšíte mě?!!“

Vetřelec z lavičky si připálil další cigaretu a zvednul oči směrem k volajícímu. „Farář Řezáč?“
„Ano a Vy jste...? Jiří, jsi to ty?“

Jiří Borkenstein se rychle zvednul, zahodil cigaretu a přišel k faráři. Podali si ruce a farář ho obejmul. Ten starý pán měl pořád sílu a jeho stisk byl pevný jako kdysi. Nikdo nespočítá, kolikrát ho vedl k rodičům, aby jim pak dlouze vyprávěl, co zase provedl.
„Vítej doma, Jiří. Dobře, že jsi se vrátil, tolik let jsme se neviděli. Pojdme ke mně, udělám čaj, dáš si něco k jídlu a trochu se zahřeješ.“
Jiří se opět podíval na umírající dům a odpověděl. „Ne, děkuji, půjdu dál. To, co jsem viděl, mi stačí. Vše jsme si řekli na pohřbu mé sestry, kterou Váš Pán nedokázal, nebo nechtěl ochránit.“
Farář však trval na svém a jen se otočil a řekl. „Tak už pojd.“

„To je dobře, to je dobře“. Opakoval neustále farář. Když oba seděli u stolu v teple jeho fary. Na stole byly dva hrnky teplého čaje a pára líně stoupala vzhůru. Celou situaci mlčky pozorovala hořící svíčka na mosazném svícnu s dvěma anděly.

„Co je dobře, otče?“. Zeptal se host a třel si studené ruce o sebe.
„Že jsi našel cestu domů. Tolik let jsi tu nebyl. Tátu ti pochovala máma a o rok později... já ji...“
Na pohřeb přišlo jen pár lidí. Do kostela jich chodí ještě méně.“
Farář se díval přísným pohledem do Jiřího očí.
„Otče, byl jsem v Cizinecké legii všude po světě. Měl jsem dlouholetou smlouvu a nemohl jsem přijet dřív.“

Farář se na něj zarmouceně podíval, zvednul se a pravil: „Všichni tu ví, že jsi byl ve Francii, ale ve vězení. Za vraždu. Tak mi tu neříkej hlouposti.“

Lži a problémy tě provází od dětství. Tak chytrý kluk jsi byl, a ještě větší lhář.“ Díval se přitom na staré hodiny a každé jeho slovo znělo hlasitěji a hlasitěji. Pak se posadil a dopil svůj čaj.

„Kdo prodává dům po rodičích? Na ceduli nic není.“

„Anton.“

Jiří se prudce zvedl od stolu. „Cože? Anton Weigel?! Jak se ten šmejď dostal k domu mých rodičů?“

„Jiří, tvůj táta po tom, co se utopila tvá sestra, začal pít a uzavřel se sám do sebe. Když se dozvěděl o tobě, tak už jen pil a nikam nechodil. Nadělal pitím spousty dluhů a když umíral, musel se dům prodat, aby se splatily dluhy. Maminku nechal Anton v domě dožít, ale byla již dávno mrtvá, duše odešla s tátou a tady zůstalo jen tělo“
Jiří se díval do plamínku svíčky a plamínek do jeho vlhkých očí. Zvednul se, sáhnul po stále mokré bundě, věnoval poslední pohled svíčke a faráři.

„Už musím jít. Musím pryč, dusím se tu. Děkuji za čaj a... za rodiče, otče.“

Otočil se a chystal se vyjít ven.

„Eva se vrátila.“

Jiří polknul na prázdno a znovu se posadil ke stolu. Ta věta ho píchla jako nůž. „Proč se vrátila?“

Farář dolil z porcelánové konvičky do svého hrnku už vlažný čaj. „Vrátila se na jaře, rozvedla se a žije v domě po rodičích. Víc ti poví sama zítra. Vyspi se tu. Promluvíte si a pak můžeš jít, kam chceš, kde se nebudeš dusit.“

Místo přání dobré noci Jiří ucítil pevný stisk na rameni.

Milosrdné ráno přineslo modrou oblohu, jen pár mráček se jako chundelaté ovečky páslo na obloze. Do místnosti vstoupilo zářivé slunce a zvolalo: „Bonjour, Petite Žo.“

Jiří ještě ležel v posteli a díval se na blondáté zjevení s otevřenou pusou. Ve dveřích stála ona!

Eva.

Smála se a zářila jako tenkrát na louce u Červené jámy.
Jako když se poprvé líbali.
Jako když jí šeptal do pupíku sladká slova a sliboval společnou
cestu životem.
Jako když...
„Mayo, ty jsi pořád tak krásná.“ Snažil se rukama učesat.
„Ale mlč ty vousatý lháři s kohoutem na hlavě.“ Smála se a pohládila
Jiřího po strništi.
„Mayo.“
„Psst...“ Dala mu ruku na rty. „Pojďme se projít k naší jeřabině.
Pořád tam ohnutá stojí a bojuje s větrem.“
„A nikdy to nevzdá.“ Doplnil Jiří a oba se tomu zasmáli.

Cestou k jeřabině mlčeli a jen se na sebe dívali, tak jako tenkrát. Jiří
nesl košík s dekou, vínem a svačinou. Srdce mu bušilo a v ústech
panovalo pálivé sucho. Došli mlčky na místo, Maya objala ohnutou
jeřabinu a vážným hlasem řekla: „Tak ti ho konečně vedu, naše
drahá.“

Jiří pokynul jeřabině, posadil se na deku a otevřel víno.
„Takhle po ránu?“ Zeptala se udiveně Maya.
„Nic lepšího mě nenapadlo, když bylo v košíku. Chceš snad čekat
na večer?“
„Dobře, budeme tedy pít, Žo.“ A posadila se vedle něj.
„Proč jsi se vrátila, s tvým životem ve Štrasburku? Vyhlášená
cukrářka celého Alsaska se vrátila do města zmaru, závistí a zla.“
Maya se na něj dlouze podívala: „Tři slova začínající na Z. Nejsi
nudný jako dnešní chlapi.“ Usmála se a napila se vína rovnou z lahve.
„Ty jsi dáma.“ Smál se.

„Víš...“
Opět se napila a pokračovala. „Jsem tu, protože manželství nevyšlo,
děti nemám a po rodičích tu zůstal dům. Nechtěla jsem, aby dopadl

jako ten váš.“

Žo jí skočil do řeči. „Takže nový začátek?“

Maya mlčela a každá vteřina ticha byla dlouhá jako minuta.

„Ne.“

„Nerozumím... Tak proč jsi se vrátila?“

„Žo, já umírám... Mám v mozku nádor a nejde to vyléčit. Ještě tu jsem a povídám si s tebou, ale příští podzim už tady nebudu.“

Žo se rychle zvednul a koktal: „Ne, ne, To přeci...“

„Psst, teď mluví dáma, která pije po ránu víno z flašky.“ Smutně se usmála a pokračovala. „Smysl mého návratu, je zde zemřít. Měla jsem strach z umírání a smrti, ale už se nebojím. Umřu doma. Mrtví se nebojí.“

Jiří se posadil, mlčel a zíral v slzách před sebe. Neviděl nic, motala se mu hlava.

Nezmohl se na odpověď, seděl jako opařený a cítil ve spáncích rychlý tep svého srdce.

Pohládila ho a zeptala se. „Žo, proč jsi to udělal?“

„Proč jsem tě opustil?“ Zeptal se. Podíval se na ní, ale věděl, že se ptá na něco jiného.

Maya ho přestala hladit a řekla. „Ne, to už nechci slyšet. Dřív mě to zajímalo, ale dnes ne.“

„Celý se to posralo.“ Vzal nedopitou lahev a mrštil s ní o velký kámen. Střepey se rozlétly do všech stran. Zapálil si.

„Přesně tak se roztříštily střepey popelníku o obličej barmana, který mi už nechtěl nalít.“

Byl jsem hodně opilý a tohle jediné si pamatuji. Střepey. Druhý den bohužel zemřel. Byl to starý a oblíbený muž. Zabil jsem zbytečně nevinného člověka. Celých jedenáct let jsem na to ve vězení myslel každý den. Před týdnem mě pustili za dobré chování. Jinak

bych tam ještě byl další tři roky. Nebude trvat dlouho a výčitky mne sežerou. S jeho rodinou jsem finanční stránku urovnal, ale tu morální neurovnám nikdy.“

Ještě nějaké otázky?

Jaké to je být vrah?

Proč zradíš ženu, kterou miluješ?

Jak se žije bez rozloučení s rodiči?

Eva chvíli mlčela a zvedla se. „Ne, už je mi zima. Pojdme prosím.“
Cestou zpět oba mlčeli a dívali se do země.

Podzim v Krušných horách je studený a vlhký jako lavička u nově opraveného domu. Anton se ho rád zbavil. Jiří tu nakonec zůstal. Eva zemřela v červnu.

Na podzimní obloze plují mraky a dívají se na ohnutou jeřabinu, která to nikdy nevzdá. Kořeny má totiž hluboko v této zemi.

*Černá kočka s bílou tlapkou pod jabloní dnes vypadá dokonale.

Návraty

Kristina Šušová

21 let

Hazlov

Autorka studuje společenské vědy a blízkovýchodní studia.

Ve vlaku bylo téměř prázdné, dopoledne se z Chebu dál na západ vydalo jen pár důchodců s turistickými hůlkami, maminka s malým capartem, dva znučení teenageři a pohledná žena – Hana. Vstávala brzy, aby stihla první ranní vlak, a tak už teď netrpělivě sledovala krajinu měnící se za oknem. Jen občas se její zrak stočil k mamince s dítětem na sedačce přes uličku. Chlapec se hlasitě dožadoval barevné zpívající hračky a unavená matka mu ji s nevolí znovu podávala. Vypadala vyčerpaně. Zplihlé vlasy, neforemné oblečení, tmavé kruhy pod očima. Hana si úzkostlivě přejela rukou po čerstvě vyžehlené zářivě bílé košili a v okénku zkontrolovala svůj odraz. Tmavé vlasy spořádaně svinuté do úhledného drdolu, drobné zlaté náušnice zavěšené na ušních lalůčcích a rty pečlivě obkroužené rudou rtěnkou. Tyto drobnosti ji potěšily.

Hned na vesnickém nádraží ji udeřil do bledých tváří ostrý vítr. Její rychlé kroky rozezvučely štěrk, který křupal s každým jejím pohybem. V ruce nesla tašku velkou tak akorát na nutnosti, které potřebuje, aby přežila další dva dny ve své rodné vsi. Nejezdila sem ráda. Už v osmnácti letech se rozhodla, že se sem nikdy natrvalo nevrátí. Nudila ji malost a obyčejnost jejího rodiště, toužila po velkém světě a nechtěla se smiřovat s omezenými možnostmi, které jí vesnice nabízela. Zároveň ji tížilo, jak dobře to tu znala. Pokaždé když se sem znovu podívala, vracely se všechny okamžiky, které tu kdy zažila. Teď měla pocit, jako by z každého jejího sebemenšího pohybu bylo cítit, že sem nepatří. Ne že by to nebyla úplně pravda, posledních dvacet let života strávila v hlavním městě a domů se vracela jen výjimečně. Věděla ale také, že sem nezapadá, nikdy nezapadala.

Seděla jsem na lavičce u kapličky a koukala na nádraží. Vlak měl už deset minut zpoždění, ale to se dělo často. Bylo horko, vzduch se sotva hnul a bílé krátké šaty se mi lepily na tělo. Kusy látky zmáčené

potem jsem brala mezi prsty a odtahovala je pryč od kůže. Měla jsem hroznou žízeň, ale potřebovala jsem ho vidět, mluvit s ním, slyšet jeho hlas. Vědět.

Najednou se vynořil malý červený vláček a za chvíli už se z něj valil dav lidí. Zahlédla jsem jeho kudrnatou blond kštici. Rychle jsem stočila pohled opačným směrem a zahleděla se do zelených hlubin přilehlého lesíka. To už jsem ale slyšela jeho dech za svými zády. „Ahoj,” řekl a neohrabaně mě obejmul. „Promiň, že jsem nepřišel už včera. Měl jsem dneska ještě přednášku, ale jinak jsem chtěl přijet hned, jak se ke mně dostal tvůj vzkaz,” šeptl, když se posadil na místo hned vedle mě. Dívala jsem se do prázdna před sebe a pokrčila rameny na znamení pochopení. Cítila jsem jeho zmatený pohled na sobě, ale nehodlala jsem mu to nijak ulehčovat. Povzdechl si.

Bylo chvíli ticho, a pak se obezřetně zeptal: „Byla jsi už u toho doktora?” Přikývla jsem a poprvé se na něj podívala. Zdálo se mi, že najednou vypadá mladší a slabší, než jsem si ho pamatovala. Jeho tázavý pohled mě pálil na kůži, a tak jsem konečně promluvila: „Jo, potvrdil to. Narodí se asi v lednu.” Pozorovala jsem, jak se potvrdily jeho nejhorší obavy, ale nechystala jsem se ho nijak uklidňovat. Zvrací snad on každý den? A musí vymýšlet nové výmluvy pro mámu, proč dneska nebude snídat a proč tráví tolik času v koupelně? Nafoukává se jeho tělo tak, že už ho všechno oblečení příliš obepíná?

„Já si tě Hanko vezmu, jestli teda chceš. Je to i moje chyba a nebudeš na to sama,” zamumlal a obřadně vytáhl z kapsy pouťový prstýnek s kamínkem v barvě mých očí.

Hana spěšně mířila k návsi. Neúprosný vítr jí cuchal vlasy, a tak se snažila dostat se co nejrychleji k budově obecního úřadu. Vešla do roubeného domu a v temné chodbičce zamířila doprava k malinké obecní knihovně. U pultíku seděla postarší žena, která něco horlivě vyprávěla odcházející dámě s košíkem plným knih. Když ale spatřila Hanu, prudce sebou šklubla a zmlkla. „Ahoj, mami, dobrý den, paní Vondrová,” pozdravila jemně Hana a zamířila k pultíku. „Tebe jsem tak dlouho neviděla, Hanko,” zvolala žena s košíkem a hned dodala: „Moc ti to ovšem sluší! Vždycky jsem našemu Martinovi říkala, jaké jsi pěkné děvče.” Hana se zdvořile usmála, ale neúprosně mířila k matce. Ta ji letmo políbila na tvář a podala svazek klíčů. „Rajská je na plotně a já přijdu ve čtyři,” sdělila matka suše své dceři.

Hana vyšla znovu na náves a chystala se ji přejít směrem k obecnímu parčíku, když jí na rameno poklepala těžká mužská ruka. Vylekaně se otočila, ale to už viděla známé zářivé oči a blondatou kštici, byť už mírně prořídlou. „Hanko, tebe jsem tu už teda dlouho neviděl,” vyhrkl Vojtěch a usmál se na ni. Trochu poodstoupila, aby si ho lépe prohlédla. Byl pořád hezký: vysoký, široká ramena, přátelský úsměv. „Byla jsem teď hodně pracovně ve Francii,” řekla mu a samovolně si k tělu přitáhla nový tmavý kabát, který si v Paříži pořídila. „Slyšel jsem, máma je na tebe hrdá, stejně jako my všichni,” řekl jí a zahrnul ji dalším oslnivým úsměvem. „Díky, vždyť tobě se tu taky dobře daří, pane starosto,” odpověděla smířlivě Hana a taky se na něj mírně usmála. Bodlo ji trochu u srdce. „Jo, je mi tu dobře, jen se občas zasním nad tím světem, kde jsme dřív chtěli žít spolu.”

Tlačila jsem se na prosezeném kanapi vedle Vojty. Jeho rodiče seděli naproti nám a máma servírovala kávu na našem omláceném porcelánovém servisu po babičce. „Hance budou ty šaty slušet,

i když je necháme udělat trochu volnější,” mrkala na mě paní Marková, jako by nikdo jiný v místnosti neviděl můj rostoucí pupík špatně schovaný pod bílým nátělníkem. Máma jen pokrčila rameny. Vojta se na mě podíval, ale já jeho pohled neopětovala. „Srpnové svatby bývají moc pěkné,” pronesl konverzačním tónem pan Marek a povzbudivě se na mě usmál. Bylo mi to jedno. Nechtěla jsem tu sedět. Bylo mi horko a kvůli důvodu, proč jsme všichni seděli v našem obývacím pokoji, se mi už potřetí za den zvedal žaludek.

Zvedla jsem se pomalu z kanape a rozhodně zamířila do koupelny. Chtělo se mi zase zvracet, ale už nebylo co, tak jsem si jen sedla na hranu omšelé vany. Opřela jsem hlavu o chladivé dlaždičky a dýchala. Po chvíli se ozvalo opatrné tukaní na dveře. Ztěžka jsem udělala dva kroky ke dveřím a otevřela. Mlčky jsem pustila Vojtu dovnitř. „Už je ti líp?” zeptal se a nesměle mě chytl za ruku. „Já vím, že je to teď těžký, Hanko, a že tě naši štvou, ale až dostuduju, přestěhujeme se i s tím malým do Prahy a začneme sami. Já budu někde učit a ty budeš moct taky studovat, když budeš chtít,” vyprávěl mi konejšivě. Znělo to jako pohádka pro neklidné vzpupné dítě. „Já vím,” hlesla jsem a stiskla jeho ruku, byt se mi chtělo prolézt oknem ven a zmizet v šeru okolních stromů. Zvedla jsem se k odchodu, když jsem slyšela, jak za mými zády zamumlal: „Stejně pořád nemůžu věřit tomu, že budeš za měsíc moje žena.”

Stála před zrezlou brankou a vydala se ke dveřím malého žlutého domku. Cestička ze starých rozpraskaných dlaždic byla namrzlá a nebezpečně klouzala. Hana odemkla oprýskané tmavé dřevěné dveře a vešla do úzké předsínky. Do nosu ji okamžitě udeřila vůně, kterou si se svým rodným domem vždy asociovala. Kombinace ošoupaného tkaného koberce, starého dřevěného nábytku,

vyčpělých levandulových pytlíčků a mámina růžového parfému. Zula si kozačky a jen v ponožkách zamířila k rozvrzaným schodům. Dveře natřené bílým lakem otevřela a vešla do malé místnůstky, ve které usínala téměř každou noc prvních osmnáct let svého života. Postel byla čerstvě povlečená a na stolku byl malý kaktus v červeném květináčku. Hana rukou přejela po povlečení i skříňce vedle postele, kde se krčilo pár dávno zapomenutých knížek a dvě fotky v ozdobných rámečcích.

Na jedné byla ještě jako dítě, sotva dvouleté. Seděla matce na klíně v chlupatých růžových dupačkách a bezelstně se smála na člověka za objektivem. Máma v černém roláku ji opatrně držela prsty namalovanými rudým lakem a koukala se zmateně někam do prázdna za fotografovou hlavou. Jako vždy byly obě ztraceny, každá ve svém vlastním vesmíru. Druhá fotka byla za rozbitým sklem. Hana ji opatrně vzala do ruky. Hodila s ní po návratu z nemocnice. Zdálo se jí to hrozně dávno. Na fotce byla taky ona v bílých krajkových šatech a s lehounkým bílým závojem, který jí sahal až po pas. Vlasy měla spletené do dlouhého tmavého copu. V ruce držela kytici rudých vlčích máků. Vedle ní stál pohledný vysoký mladík s blondátou kudrnatou kšticí v tmavém obleku. Objímal ji kolem pasu a zářivě se usmíval do objektivu. Postavila ji zase zpátky na poličku a sedla si na čistou postel. Měla pocit, jako by ji ten pokoj svíral. Cítila, jak se její vnitřnosti stlačují. Rychle se zvedla a seběhla do koupelny pod schody.

Seděla jsem v našem útulném pokojíku a hladila ji po hladké kulaté hlavičce. Bylo jí teprve pět měsíců a už teď všichni tvrdili, že jednou určitě bude známou modelkou. Byla tak krásná. Když mi to říkali, nebránila jsem se, ale sama jsem si přála něco úplně jiného. Vojta se měl večer vrátit z Prahy. Učil se na státnice, ale stejně se

za námi vždycky na víkend přijel podívat. Pomáhala jsem mu s učením, zkoušela ho z otázek a on u toho blaženě choval Barunku ve své obrovské náruči. Neubránila jsem se úsměvu.

Byl pokojný tichý večer, pomalu oddechovala a já ji položila na postel vedle sebe. Opatrně jsem se zvedla. Chtěla jsem se trochu upravit, než přijede. Zamířila jsem pomalu do koupelny, abych si opláchla obličej a nanesla tenkou vrstvu rtěnky, co jsem od něj dostala k narozeninám minulý měsíc. Slušela mi. Sešla jsem po schodech do přízemí, abych si uvařila bylinkový čaj a sedla si na chvíli vedle tchýně, která sledovala oblíbený komický seriál. Hlasitě se smála a já se občas tiše přidala. Měla jsem předtím ze všeho takový strach a přitom mi teď nebylo vůbec špatně. Měla jsem na sobě jen tenkou bílou noční košili a bylo mi chladno, tak jsem tiše zamířila do ložnice, abych přes sebe přehodila pletený červený svetr, co visel přehozený přes pelest postele.

Do pokoje pronikalo bělavé světlo měsíce. Přes hlavu jsem si oblékla svetr a znovu se podívala na dítě na posteli. Byla tak krásná. Měsíční světlo něžně dopadalo na její klidnou dětskou tvář. Opatrně jsem si vedle ní sedla a jemně ji pohladila po ruce. Byla úplně studená. Škubla jsem sebou a snažila se zpozorovat její dech. Zatřásla jsem s jejím drobným tělíčkem, ale nic se nedělo. Zastavilo se mi srdce, seběhla jsem po kobercem vyložených schodech, křičela, plakala, volala sanitku. Rudé tváře, modré světlo, bílé pláště.

„Asi syndrom náhlého úmrtí kojence,” sdělil nám soucitně doktor na dlouhé nemocniční chodbě. „Nemohli jsme pro ni nic udělat.”

Hana stála u sporáku v kuchyni a ohřívala si rajskou omáčku s kolínky. Za okny se začínalo stmívat a kuchyni ozařovala jen

slabá žárovka pod starobylým vybledlým růžovým stínítkem. Neměla moc hlad, byť celý den nejedla. Věděla ale, že máma se za chvíli vrátí a nají se s ní. Koukala se z okna na zamrzlou zahradu. Jako malá lezla po ovocných stromech a schovávala se v jejich korunách před starostmi šera jejich domu. V jednu chvíli silně zatoužila vyběhnout z chladné kuchyně do zahrady a pokusit se zdolat alespoň uschlou jabloň. Je jí ale o třicet let víc než jí bývalo, když lezla po stromech a běhala s kamarády po okolních lesích, a tak místo toho dál míchala vařečkou rudou omáčku v malém plechovém puntíkatém kastrůlku.

Ve dveřích zarachotil klíč a v kuchyni se objevila máma. Vypadala unaveně ve vybledlém fialovém roláku, v ruce igelitovou tašku s nákupem z místních potravin. Hana přelila omáčku i s kolínky na dva bílé porcelánové talíře a položila je na stůl spolu s naleštěným příborem. Popřály si dobrou chuť a mlčky se daly do jídla. Po chvíli už před nimi ležely prázdné talíře umazané zbytky omáčky. „Dlouho ses tu neobjevila,” pronesla suše žena ve fialovém roláku a odsunula talíř od sebe směrem k dceři. Ta ho obezřetně vzala a spolu se svým odnesla do dřezu. „Byla jsem hodně pryč,” odpověděla Hana vyhýbavě omývající talíře i příbory v chladné vodě. „Proč teda teď taková náhlá návštěva?” zeptala se matka narovnávací zkrabatělý ubrus na jídelním stole. Hana se vrátila od umyvadla a tiše si sedla na židli vedle matky.

„Čekám dítě,” šeptla.

Ramínko

Helena Žáčková

27 let

Praha

Vystudovala jsem literaturu na UPCE a knihovědu na FF UK, nyní pracuji v Knihovně Akademie věd. Čtení i tvůrčí psaní byly vždy ze základních pilířů mého života.

Třikrát sláva! Konečně se to stalo a konečně to není sen, ze kterého bych se probudila. Skutečně sedím ve svém vysněném ušáku ve vlastním bytě. Mám kolem sebe hromadu tašek plných věcí, které čekají, až je umístím. Ale to není jen tak, musí se to řádně promyslet. Teď už nemám kam spěchat a můžu si dovolit tady ty věci nechat válet, jak dlouho budu chtít. Než vše důkladně vymyslím. Tohle místo bude prostě dokonalé, až ho dokončím.

Pravda, každé plnění snů má své překážky a někdy člověk musí ledacos obětovat. Já jsem asi nadobro obětovala dobrý vztah s mámou. Ale co? Bránila mému snu a já se musela rozhodnout, jestli chci víc ji nebo svoji samostatnost. No a tady jsem a snažím se nemyslet na tu šílenou hádku, která skončila máminým brekem a mým prásknutím dveřmi. Přiznávám, že to bylo trochu zbytečně přehnané gesto, ale vynořila se ve mně zvrácená touha dodat celé té situaci teatrální korunku.

Pořád nedokážu uvěřit, že jsem to udělala. Jsem pryč. Je to ale jenom začátek, teď si musím najít práci. Moje předchozí snažení nebylo moc úspěšné. Budete se divit, ale čerstvě plnoletou holku, která nemá dokončenou střední školu, nikde nechtějí. Na takové holky čekají jenom callcentra a pokladny v supermarketech, a to do mého snového obrazu fakt nezapadá. Na lepších místech mě dokonce nechtěli přijmout, ani když jsem řekla, že klidně nechám školy a vezmu plný úvazek. Většinou je ta představa zaměstnance, který nemá ani vidinu dokončení střední, odradila ještě víc. Byla jsem vybíravá, ale to se změní, mám teď totiž silnou motivaci ve svém bytě, který musím platit. Aby bylo jasno, do callcentra fakt nepůjdu, to je pro mě nepředstavitelná práce, ale možná budu ochotná zvážít ty pokladny nebo roznášení letáků. Samozřejmě je to až krajní situace, pokud se mi nepodaří najít nic lepšího, a já cítím, že teď, když se věci daly do pohybu, se všechno v lepší obrátí.

Zaboha nemůžu najít tu krajkovou halenku, kterou jsem si koupila

k osmnáctinám za peníze od tety Kláry. Je fakt úžasná! Myslím, že velmi šik a elegantní. A to je přesně to, co na ten pohovor potřebuju. Trvalo to víc než tři týdny, než mi odpověděli z nějaké normální práce. Zatím jsem dostala nabídky jen z těch klasických míst a asi třikrát z uklízacích služeb na nějakou hajzlbábu. Vytrvale jsem ale čekala a věděla jsem, že se objeví něco lepšího.

Je pravda, že jsem neměla z čeho zaplatit první nájem, ale táta mi u piva strčil peníze do dlaně se slovy: „Ale neřekneš to na mě mámě, vid?“ Neřekla, vždyť jsme spolu od té hádky nepromluvíly. Nezavolá, nenapíše. A já to samé. Když máme něco, co je nutné si sdělit, jde to přes tátu. Jsme jak rozvedení manželé, kteří všechno řeší přes dítě. Ale začala s tím máma, tak to hraju s ní.

Teď se ale všechno změní, zlepší. Ten dnešní pohovor na sekretářku určitě vyjde. Když ale najdu tu zatracenou halenku! Nic hezčího nemám a nemám taky už skoro nic čistého, od nastěhování jsem neprala. Taky jsem si pořád ještě skoro nic nevybalila, vždycky jen vyhrabu to, co potřebuju, a pak to položím na nějaké místo, které ale ještě není určené jako trvalé. Někdo by si mohl myslet, že tu mám binec, ale já tomu říkám „chaos před dokonalostí“.

Už není čas. Prostě ji ve svém chaosu před dokonalostí nenajdu. Vezmu si neutrální černou košili, tou se nikdy nic nezkazí.

Poslední dobou občas přemýšlím, jestli jsem tím svým plněním snu úplně všechno nezkazila. Jeho prožívání není takové, jak jsem si představovala. Nevím, kde jsem udělala chybu, ale nejsem šťastná ani spokojená. Vlastně jsem strašně nešťastná, hrozně nespokojená a taky totálně na mizině.

Tu práci sekretářky mi nedali, dokonce si to ani nechtěli rozmyslet, jako už jsem to párkrát zažila, prostě mi rovnou na místě řekli, že nejsem „vhodným kandidátem“. Sebralo mě to, věděla jsem, co musím udělat. Hned jsem zavolala na tu nabídku na pokladní. Byla tam moc milá paní, která mě přijala okamžitě ten den. Neměla ani

moc otázek a zajímalo ji vlastně jen to, kolik hodin do týdne jsem schopná odpracovat.

Teď už tam pracuju přes tři měsíce. Je to otročina za málo peněz, stačí mi to tak akorát na výdaje za byt. Ale na pračku pořád nemám, tak jsem si už párkrát vyzkoušela samoobslužnou prádelnu. Tátovi jsem doteď nic neřekla, až včera o další pracovní nabídce.

U nás v supermarketu mi totiž nabídli plný úvazek. Měla bych víc peněz, což dost potřebuju, ale musela bych ukončit školu a mám pocit, že vzdělání taky potřebuju. O tom mě ovšem dost jasně ujistil i táta, když jsem mu o té možnosti řekla. Nejdřív se vztekal a pak navrhl, jestli se přece jenom nechci ještě vrátit. Chci, přemýšlím o tom už dlouho! „Nechci, děkuju. Zvládnu to. A neříkej o tom, prosím, mámě.“

Nevím, proč jsem to udělala. Můj byt je hrozný, ať se ho snažím zabydlet, jak chci. Práce je příšerná, ve škole skoro propadám a ještě uvažuju o tom, že ji nedostuduju. Ano, můj život se vážně změnil, ale ne k lepšímu. Můj chaos se nezměnil v dokonalost a z mého snu se stala noční můra (doslova, protože do práce chodím na večerní, do noci se táhnoucí směny).

Jsem doma, jsem zpátky. Zklamaná, že jsem nezvládla jít za svým snem, ale zároveň cítím, jako bych teď k němu měla blíž, jsem spokojená.

Byla jsem zoufalá ve svém stísněném bytě a skoro po pěti měsících mi přišla SMS od mámy: „Zapomněla sis tu nějaké věci. Odpoledne nebudu doma, můžeš se pro ně stavit.“ Vlastně jsem ji chtěla moc vidět, ale když to formulovala takhle, stavila jsem se tam, když byla pryč.

Vejít do mého vyklizeného pokoje bylo mnohem těžší než ho opouštět. Všude prázdná, neviděla jsem nic, co by tam zůstalo. Až letným pohledem přes celý pokoj, jsem zahlédla, že skříň má pootevřené dveře. Otevřela jsem ji a tam na dřevěném šatním

ramínku visela ta krásná krajková halenka, kterou jsem hledala. Nadšeně jsem ji i s ramínkem vyndala a všimla si toho. Na dřevěném ramínku bylo fixou napsáno pět slov: STÝSKÁ SE MI, VRATĚ SE!

Přišla domů brzo a našla mě, jak brečím do té elegantní halenky jak do kapesníku. A já se během jediného dne vrátila do starých kolejí, které ale určitě vedou k mému snu, jen oklikou. Teď jsem dál studentka, bez práce, bydlím s rodiči a jsem překvapená, jak spokojená jsem.

Strejda MlÍko

Roman Elnér

40 let

Praha

Roman Elnér, čtenář, základoškolní učitel, univerzitní archivář,
občasný pisatel s velkými plány a řadou snů.

[Koń by się uśmieł | Kůň by se usmál]

„Strejda Mlíko je tu!“ zvesela pronesla sestra ke své dceři předškolačce, když otevřela dveře do kuchyně a viděla mě trůnit na židli u stolu.

Rodný dům i rodiče si užívali mé krátké několikadenní návštěvy velkoměšťáka a u stolu přibyly židle i pro další dvě - ale maloměstské - návštěvnice, sestru a malou Aničku, která na mě pohlížela jako na málo známou tvář. V rodných místech jsem většinu roku absentoval. K tomu Anička dost nerada komunikovala s kýmkoliv cizím a zatím si mě přiřazovala do tohoto většinového tábora sdružujícího až na pár výjimek všechny obyvatele planety Země. I já se zatím šetřil, nepodnikal žádné šermířské výpady vstřícností vpřed a spíš čekal, až to mládě povyroste a mentálně zesílí do schopnosti politických debat a slovních pří.

„Aničko, to je ten strejda Mlíko, co vozí z velkoměsta ta malá školní mlíčka, která ti chutnají a která už děti na jeho škole odmítají v takovém množství pít. Nechceš mu poděkovat?“ muselo malé dítě čelit nečekané výzvě.

Anička se na mě se směsicí bázně i vzdoru letmo podívala a místo díky na mě vyplázla jazyk, světe div se, stočený do ruličky.

„No tak, Aničko, co to je, prosím vás, omluvte ji,“ zastyděla se matka a sestra v jedné roli před rodinným shromážděním.

„Ale to nic, v téhle rodině, kde skoro nikdo není normální, to je normální a běžné. Ona se životem úspěšně probouje. S tím jazykem mě to ale musí někdy naučit,“ zamumlal jsem si pod vousy, které se mi táhly až hipstersky k hrudi a kontrastovaly s holou hlavou. Bez ohledu na mou přítomnost za chvíli malá dcera řádila jako černá ruka. Běhala, zpívala si, kreslila a nahlížela do několika darovaných knih s milovaně oblíbenou tematikou ptáků. To dítě znalo a identifikovalo více druhů opeřenců, než já nastuduji během života. Kontrast nesměle stydlivého a skoro mlčícího dítěte

na veřejnosti s nespoutaným a vášnivým elánem prodchnutým chováním v blízkosti známých rodinných příslušníků nemohl být větší. Krátká návštěva potěší. Po několika hodinách se obě maloměšťanky chystaly odjet, doma už je čekal manžel a tatínek v jedné osobě. Za rodiči přijížděly na rozdíl ode mě skoro každý víkend a rodiče vypomáhali jim. Při loučení jsem využil příležitosti a vyplázl na Aničku jazyk.

[Mieć muchy w nosie | Mít své mouchy]

Nemohu říci, že se mi nedaří, v lecčems se mi daří, jen neznám míru a věnuji se mnoha věcem na mnoha frontách a ještě si další úkoly sám vymýšlím. Horko těžko se vejdu do dne s 24 hodinami. Občas se cítím jako římská fontána di Trevi. Tryskám pro jiné, na sebe přes čůrky potu tekoucího mi po tváři při zběsilém pobíhání dny nemyslím. Vlastně myslím. Když večer jako starý mládenec uléhám mezi čtyřmi stěnami svého velkoměstského bytu. Cítím se jako Svěrákův ropák ve své velkoměstské mikroflóře.

Než hodně po půlnoci na pár hodin - třeba i při rozsvíceném světle - usnu, míhají se mi v polospánku pod zavřenými víčky myšlenky jako plastové destičky na vodní kaskádě: *Po náměstí se prochází klaun a v obou rukou má jako obrovské kytice velkou hrst provázků s různobarevnými balónky. Na každém z nich je nápis a on je postupně pouští ze svých rukou k nebi. Na balóncích jsou slova - němčina, výroční zpráva, e-mail paní Cypriánové, prodloužit dvě knihy z městské knihovny, kapající kohoutek, zajet na fakultu do Hradce, ... Snažím se balónky pozdržet a znovu a čitelně a krasopisem přepsat napsaná slova. Schizofrenie magnetismu, perfekcionismu i obav. Jsem klaun.*

Pokud se probudím v magické hodině mezi psem a vlkem, s očima dokořán upřenýma na strop, spekuluji chvíli, jestli nejsem

Řehoř Samsa, a potom většinou promyslím nějaký aforismus. Pekla se není třeba bát, bude tam s vámi většina vašich přátel. Poté co vstanu, čeká mě náročný den.

[Być klębkiem nerwów | Být velmi nervózní]

Nemohu říci, že se mi nedaří, v lecčems se mi daří. „Jak můžu být ale učitelem výchovy k občanství, když ani já sám tomuto státu a jeho představitelům momentálně nevěřím?“ obracím se smutně v kabinetě ke své kolegyni.

Zeptal jsem se dětí, jestli by v případě jakéhokoliv ohrožení byly ochotny bránit tuto republiku, třeba po výcviku i se zbraní v ruce a s nasazením svého života. Žáci deváté třídy se vzácně shodli. Ani jeden. Ani jeden nebyl ochoten. Přál jsem si, aby se mě nezeptali. Bůh má smysl pro humor. Zeptali. „A vy, pane učiteli? Vy byste bránil naši republiku?“ Předem jsem se zastyděl, ale odpověděl po pravdě.

V sedmé třídě byly děti mnohem bojovnější a kupodivu k obraně odhodlanější dívky. „Nebránil, protože bych se bál.“ „Asi bych bránila, ale určitě bych se bála.“ „Ne, protože nechci umřít, ale kdyby byly moje kamarádky v armádě, tak já taky.“ „I když nejsem z českého národa, žiju tu od narození a Česko je mi domovem, kdyby nastala krize, bránila bych naši zem ze všech sil.“ „Ano, protože nevím.“

Než hodně po půlnoci na pár hodin usnu, míhají se mi v polospánku pod zavřenými víčky myšlenky jako útržky papírků pod mlýnským náhonem: *Po náměstí se prochází klaun a v obou rukou má jako obrovské kytice velkou hrst provázků s různobarevnými balónky. Na každém z nich je obličej žáka. Klaun postupně pouští balónky ze svých rukou k nebi. Snažím se balónky pozdržet a zaslechnout, co mi obličejové dospívajících šeptají: „Pane učiteli, vy jste zvláštní, vy opravdu říkáte, co si myslíte.“ „Vás zajímají*

naše názory a nasloucháte nám.“ „Vy přiznáte, že něco nevíte?“ ...
Schizofrenie magnetismu zvědavosti i zrcadlení. Jsem klaun.

Pokud se probudím v magické hodině mezi psem a vlkem, s očima dokořán upřenýma na strop, spekuju chvíli, jestli nejsem Omar Chajjám Šakíl z Rushdieho románu Hanba, a potom většinou promyslím nějaký aforismus. *Láska je rozpustná jako lžička instantní kávy.* Čeká mě víkend, tak si poté můžu ještě na chvíli zdřímnout.

[Spalíc za sobą mosty | Nevracet se do minulosti]

Nemohu říci, že se mi nedaří. Snažím se zvládat všechny pracovní povinnosti, i když v leccems jsem oddalovačem vyřizování nutných povinností. Trochu jako státní činitel mám nalinkované dny málem na minuty a svou aktivitu dělím mezi dva pracovní úvazky, aktivní účast ve třech zapsaných spolcích a ve své mysli se leckdy zabývám žáky i ve volném čase, nosím si je s sebou. Aby se mi dařilo a abych byl spokojený ve svém životě, mířím k literárním výšinám, myslím si, že mám jistý literární talent a velkou imaginaci a o svůj úspěch se musím snažit sám, vlastní pílí a občasnou přerušovanou vytrvalostí. Do mistrovství Arnošta Lustiga mám daleko. Ani se zatím nechystám na žádnou kostelní ságu. Víkendy mám klidnější a tak usedám s obyčejnou tužkou k čistému papíru a tentokrát se mi povede krátký stoslovný text:

Nebylo to v květnu, ale bylo to v (pražském obchodním domě) Máji

Přiblížila jsem se k živě gestikulujícím spolužačkám, vyndala sluchátka z uší a naslouchala vodopádu slov v rytmu tamtamů: „Daly jsme trojboj,“ chrčila Kiky. „Bermudský trojúhelník Paladium, Anděl, Máj,“ doplnila náctiletá Viky. „Znáš to, znužené shopaholičky a móda.“ „Vybrat extrovní kousky a šup do zkušební kabinky.“ „Ale v Máji!“ „Neuvěříš!“ „Všechny kabinky obsazené!“ „Po odhrnutí

jednoho závěsu jsme překvapeně vydechly: 'Pane učitelí? Vy? Zde?'
„A proč na sobě máte tu sukni? ' A on po sekundách ticha: 'Ha, no, co, co vy tady, a konečně, kdypak vzniklo Československo!?'“ „My si nevzpomněly!“ „Jak to! Přece 1. ledna 1993!“ poradila jsem mžikem, vědomostně hrdá.

Jsem spokojený. Člověk by se měl umět pochválit a odměnit. Než ten den tentokrát před půlnoci na pár hodin usnu, míhají se mi v polospánku pod zavřenými víčky myšlenky jako bankovky ve vzdušném víru: *Po náměstí se prochází klaun a v obou rukou má jako obrovské kytice velkou hrst provázků s různobarevnými balónky. Na každém z nich je nějaká moje nectnost, slabina, ale i přednost. Klaun se chce pokusit pouštět postupně balónky ze svých rukou k nebi. Tentokrát ho předejdu a s jehlicí v ruce před ním postupně balónky přitahuji k sobě a propichuji je. Vždycky je čas začít dělat věci jinak. Někdy klaun, někdy neklaun.*

Pokud se probudím v magické hodině mezi psem a vlkem, s očima dokořán upřenýma na strop rozmyšlím, jestli nejsem don Quijote de la Mancha, a potom většinou promyslím nějaký aforismus. *Můj život je sen – a až se z něj probudím, budu mrtvý.* Čeká mě už za rozbřesku cesta za rodiči, do rodného domu na malohanácké vesnici.

[Domierzac do mety | Blížít se ke konci]

„Ty se učíš polsky?“ zvědavě se zajímá táta, když přede mnou vidí knihu s nápisem *Polština pro samouky*.

„Ano, kolega mi nabídl, abychom za pár měsíců jeli pracovně na několik dní do Polska. A Polsko a Poláci jsou mi už delší dobu milí.

„Nebereš si toho na sebe příliš moc?“ projevuje starost.

Ten den prožijeme na hřbitovech. V rychlém sledu posledních let zemřelo několik blízkých příbuzných, i v mém rodném kraji i v jiných částech republiky.

Večer táta nebývale vážně pronese: „Ve velkoměstě se honíš od jednoho k druhému, měl bys myslet víc na sebe, zvolnit, a přijet do rodného domu častěji, a taky tu manuálně pracovat, abys vyrovnal poměr mezi duševní a tělesnou námahou. Už nejsme s mámou nejmladší. Máme starost, co bude později s rodným domem. Zkus přemýšlet, jaké jsou tvé představy o budoucnosti, mohl by ses tu jednou podle nás zařídit na důchod, vypořádat se a domluvit se sestrou, nebo dům můžete prodat, případně ho na tebe mohu rovnou převést...?“ Máma kývne na souhlas.

„Prodej nepřipadá v úvahu. Tady je můj domov. Tady chci být jednou pohřbený,“ dodám bez velké imaginace a s rychlým rozmyslem.

Tulák po hvězdách může svůj život dělit mezi velkoměstské tam a rodné tady. Živí lidé i ty stěny domu mi zatím vždy řekli na jakém hřišti se pohybovat a jak bez chvění stát na leckdy zvlněné podlaze. Čím víc se blížím k nějakému konci, tím blíže jsem novým začátkům. Člověk toho zvládne víc, než si myslí. Jsem přece strejda Mlíko.

Zrovna když se tomu pousměju, se slovy „Strejda Mlíko je zase tady!“ zvesela vejde sestra s Aničkou. Obě vidí, jak trůním na židli u stolu a Anička kupodivu pronese: „Cześ! (Ahoj)“ a mrkne na mě, já na ni, a vyplázne na mě jazyk stočený do ruličky a položí přede mě několik čísel časopisu *Papoušek*.

„Na maloměstě jsme asi jedinými odběrateli tohoto časopisu,“ pronese s povzdechem i úsměvem sestra.

Tátovi se na klíně stočí do klubička rezavá kočka a máma, které jsem v těchto rádcích nedopřál prostor, pronese: „Já vám všem říkám, jak to většinou dopadne, kdybych mohla, tak to jednou všechno napíšu.“ A já si v tu chvíli vzpomněl na Arnošta Lustiga a jeho slova: „... svět je jen jeden. Není kam utéct.“

Tajemná povídka

Dagmar Svobodová

39 let

Karlovy Vary

Život je plný tajemství a my ho můžeme občas ta(k)jemně poodhalit.

„Okamžitě zpomal,“ zakřičím tak hlasitě a už se ani nepokouším skrýt hysterii, která zcela ovládá můj hlas. „To je žihadlo, to letí úplně samo. Počkej, co ti předvedu za zatáčkou, až se dostaneme na rovinku...“ On mě vůbec nevnímá, uvědomím si s hrůzou, když proletíme zatáčkou, která nás vynese do protisměru. Ještě větší zrychlení mě zaboří do sedačky. Na chvíli si připadám jako ve vesmírné lodi, která právě prolétá rojem meteoritů. Jsou to ale jen sněhové vločky, které v té šílené rychlosti bičují přední sklo. Za několik vteřin se před námi objeví koncová světla kamionu. „Teď musí zpomalit,“ napadne mě a částečně se mi taky uleví. „Toho dostanu...“ Sešlápne ještě víc plynový pedál a zadní nápravu kamionu mine o několik centimetrů. Dost pozdě si uvědomím další světla, která se najednou objeví proti nám. Stříbrná pavučina, která mě obtočí, a do které pomalu padám, je to poslední, co vidím...

...

„Vstávej, ty svině,“ zařvu a nejráději bych ještě přidal pár kopanců, ale to si nedovolím, když kousek ode mě stojí Hauptmann, který dnešní akci velí. Přede mnou se krčí v rohu žena, která si chrání dlaněmi svůj obličej, protože čeká další ránu. Z nosu jí teče krev, která zanechává na svátečních šatech tmavou mapu. Chytím ji za ruku a dost neurvale postavím na nohy. „Poslední?“ zeptá se Hauptmann a ledabyly si prohlédne svátečně nazdobenou místnost, ve které ještě před chvílí nic netušící obyvatelé slavili narozeniny nejstaršího člena rodiny. „Odvést,“ zívne. A sám se vydá napřed po schodech dolů. Smýknu se ženou směrem ke dveřím, neklade žádný odpor. Hlavu má skloněnou a na podlahu dopadají kapky krve. Najednou mě něco zaujme. Na krku se jí zaleskne kousek zlata. „Co to tady máš?“ Zvednu ženě hlavu a zatáhnu za část řetízku schovaného pod límcem šatů. Do dlaně mi sklouzne šperk. Perla osázená kolem dokola rudými granáty. Mají stejnou barvu jako krev na podlaze. „Gerti...“ napadne mě a ženě přívěšek strhnu z krku. „To už nebudeš potřebovat,“ řeknu

a vystrčím ji ze dveří. Ještě naposledy ke mně otočí hlavu a já v jejích očích uvidím tolik nenávisti, že kdyby uměl pohled zabíjet, budu to já, koho bude čekat jistá smrt.

„Gerti, miláčku, kde jsi?“ otvírám pomalu dveře do našeho bytu a proti mně běží malé děvčátko. Cůpky jí poskakují kolem hlavy a ona radostí křičí: „Tatí, tatí, tady jsem. Ty mě nevidíš?“ „Nevidím,“ hraju dál naši hru a šátrám kolem sebe jako slepec. To už mě ale Gerti chytí kolem nohy a křičí: „Já jsem přece tady dole.“ Se smíchem ji zvedám a ona obtáčí své malé ruce kolem mého krku. „Tatínečku,“ přikládá svoji tvář na tu moji a dává mi spoustu pusinek. „Tatí, já mám dnes narozeniny. Nezapomněl jsi?“ „Nezapomněl,“ stavím ji zpět na nohy. „Utíkej za maminkou, hned přijdu.“ Malá se poslušně rozběhne chodbou pryč a volá: „Mamí, táta je tu, táta přišel!“ Sundám si kabát a z jeho kapsy vytáhnou šperk. Na světle se zaleskne a červené granáty mají skutečně barvu krve. „Ten jí bude slušet,“ pomyslím si a vykročím chodbou.

„Néééééééé...“ Ten výkřik protne podvečer letního dne. Z nedalekého stromu se poplašeně zvedne hejno ptáků, zakrouží na obloze a odletí neznámo kam. Na trávníku leží tělíčko malého děvčátka. Vlasy má mokré, přilepené k hlavě a modré oči upřené k letní obloze. Na krku, na zlatém řetízku, přívěšek barvy krve. Pomalu se smráká a západ je plný stejně rudých červánků. Ale to ona nevidí.

...

„Dejte pozor, slečno, je dost divokej,“ upozorní mě podkoní, když mi pomáhá dát nohu do třmenu a vyšvihnout se na hřbet tmavého hřebce. Táta mi ho koupil jako dárek k narozeninám. Mělo to být překvapení, ale protože ta on nikdy dlouho nevydrží tajit, dal mi ho už teď, měsíc před mými narozeninami. „V pohodě, už jsem krotila větší divochy,“ odpovím se smíchem a vyšvihnu se do sedla. Kůň nespokojeně odfrkne. „Ale no tak,“ uklidním ho poplácáním

po krku a vyjedu do rozkvetlého zámeckého parku. Počasí jako stvořené na jarní projíždku. Vzduch krásně voní a je příjemné teplo. Pobídnou koně a on se poslušně rozběhne. Miluju tyhle chvíle, připadám si doslova nesmrtelná a vím, že zvládnu úplně všechno, co budu chtít. Kůň poslouchá jako hodinky. Pryč je počáteční nervozita ze stáje, a já nechápu, proč mě podkoní varoval.

„Vše nejlepší, zlatíčko,“ skloní se ke mně matčina perfektně nalíčená tvář a dá mi lehkou pusku na obě tváře. Víc si nedovolí, nechce si zničit nalíčení rtů. „Tak moje princezna je dospělá,“ obejmeme mě táta a dá mi pusku na obě tváře, až mě jeho strniště nepříjemně zaškrábe. „Škrábeš,“ řeknu se smíchem a obejmu ho kolem krku. Dárek už žádný nečekám, ostatně dostala jsem ho už před měsícem a je ve stáji. O to víc mě ale překvapí malá krabička, kterou přede mě otec položí. „Co to je?“ zeptám se a zvědavě krabičku otevřu. Na červeném sametu leží perla osázená kolem dokola tmavými granáty. „Teda, ten je krásnej!“ řeknu a hned si ho zavěším na krk. Marnivě ho obdivuju v zrcadle a líbí se mi, jak se kameny ve světle svíček krásně lesknou. „Líbí se ti?“ zeptá se táta, ale z mé reakce mu musí být jasné, že i tentokrát se s dárkem trefil. „Úúúúžasnej,“ schválně protáhnu první písmeno, a pak se mu pověším kolem krku. „Ale ty si úžasnější.“ I matka neváhá vstát od stolu a přijde se na šperk podívat zblízka. „Opravdu krásná práce,“ obdivuje ho, jakmile ho vezme do rukou. „Jak ses k němu dostal?“ „Ale, na jedné aukci. Dražil se tam majetek jednoho německého pohlavára a on byl součástí,“ řekne otec a posadí se pohodlně do křesla.

Tu ránu nečekám. Přijde z ničeho nic a je to tak rychlé, že ani nestačím otevřít pusku. Hlava se mi zvrátí automaticky nazad a moje tělo dopadne do slámy. Tam ho taky za nějakou chvíli najde náš podkoní přivolaný splašeným kopáním mého koně do dřevěných stěn.

Pozoruji poletující sněhové vločky, které se snášejí pomalu k zemi. Část z nich se rozbije na tisíc kousků o chodník na nábřeží a část spolkně tmavá řeka, která líně teče pod mostem. Stejně každou z nich čeká konec. Ať už srážkou s tvrdou zemí, nebo splynutím s černou nicotou... Vracím se zpět do rodného kraje. Je to pro mě skoro stejné, jako ten pád do nicoty. Před lety bylo mým cílem odtud zmizet. Odejít pryč a už se nevracet. Stopu, kterou jsem tu nechala, zavál čas, a tak jsem si to přála. Moji čerstvou stopu, šlapanou několik let jinde, nechám teď zavát časem a vrátím se tam, odkud jsem odešla...

Vystoupím zpod stříšky autobusové zastávky, chytím kufr a vydám se pomalu k parkovišti. „Hlavně dýchej,“ opakuji si několikrát v duchu a snažím se o přátelský úsměv vstříc muži, který mi jde naproti. „Konečně jsi dorazila,“ řekne mi a poplácá mě po zádech. Je to jeho nejdůvěrnější gesto, kterého je schopen. „Všichni už na tebe čekáme, tak tě odvezu rovnou k babičce na barák,“ řekne a chopí se mého kufru. Při cestě nemluvíme. Vrací se mi spousta vzpomínek spojených s tímto městem, a také s mým strýcem, jehož oblíbeným heslem je: „Každej správnej Varák, má po Němcích barák.“ V duchu se pousměju, protože skutečně vlastnictví několika domů v tomto lázeňském městě ho katapultovalo mezi místní honoraci. Sám se o to nijak nezasloužil, ale jeho prarodiče, kteří přišli osidlovat po válce pohraničí, měli štěstí nebo v tom prostě uměli chodit. A jeden z těch domů teď bude patřit mně...

„Babička na tebe pořád vzpomínala, Barunko,“ obejmě mě teta se slzami v očích. „Škoda, žes tu nemohla být s ní.“ Tohle je mi opravdu hodně nepříjemné. Nesnáším tyhle citové výlevy, nejsem na to prostě stavěná. Možná za to může smrt mé matky, které jsem přihlížela jako malé dítě. Nechala mě tehdy sedět na dece na břehu přehrady. „Hraj si, Barunko, jen si kousek zaplavu a jsem hned

zpátky. Nikam nechod!“ To byly poslední věty, které mi řekla, než skočila do vody a už se nevynořila. Když jsem si za nějakou dobu uvědomila, že se dlouho nevrací, běhala jsem po břehu jako šílená. Plakala, křičela, volala ji. Hledal ji tehdy snad každý, kdo tam byl. Její tělo našli ale až po několik hodinách zamotané v rákosí. Prý její srdce nevydrželo tu studenou vodu, která v přehradě na Březové byla. Dostala infarkt a už nevyplavala. Od té nešťastné nehody jsem přestala mluvit. Vychovávala mě babička. Její neskutečný temperament mě dokázal po nějaké době vrátit zpět do života. Jak jsem ale rostla, přestala jsem si s babičkou rozumět. Její názory mi přišly předpotopní, její neustále kontroly: kde jsem, s kým jsem, co tam dělám..., jsem snášela jen se skřípáním zubů. Když jsem dostala v osmnácti možnost odejít studovat do Prahy, nezaváhala jsem ani chvíli. Musela jsem pryč a opravdu rychle. Dusila mě a já chtěla roztáhnout křídla. Občas jsem za ní jezdila: na prázdniny, na svátky... Postupně ani to ne. A naše komunikace se smrškla na občasné zavolání. Chtěla jsem přerhat všechna pouta, nevracet se, nikdy... A teď tu sedím v babiččině kuchyni, koukám z okna na kolonádu a najednou jsem zpět...

„Ty pokoje nahoře zrekonstruujeme, vyklidíme půdu a část budeme pronajímat lázeňským hostům...,“ plánuju a nadšeně to volám své dceři, která zůstala v Praze. „Jo, mami, určitě, udělej, co je třeba. Kdy přijedeš?“ zeptá se, ale stejně cítím, že se ptá jen tak ze zdvořilosti. Nechybím jí a své nově nabyté svobody hodlá využít. „Přijedu, jak jen to bude možné,“ rozloučím se a zavěším. První, do čeho se pustím, je vyklízení babiččiných věcí. Otevřu skříně s oblečením a skládám je do velkých papírových krabic. Odvezu je do charity, už jsem s nimi domluvená. Jak se probírám jednotlivými kusy oblečení, zjišťuji, kolik toho babička měla. Vycházkové šaty, šaty na odpolední čaj, pracovní šaty, domácí šaty, spoustu plesových šatů, oblečení na golf... Do poslední chvíle

žila aktivním společenským životem. Vezmu do rukou nádherně vyšívané večerní šaty, ve kterých ráda chodila do divadla. Pamatuji si, jak někteří nevěřili, že mě nevychovává matka, ale babička... Nostalgicky je položím nahoru a krabici zavřu a přelepím lepicí páskou.

Posadím se k sekretáři a vytahuji jednotlivé šuplíky. Obsahují různé dokumenty, které měla babička pečlivě založené v jednotlivých deskách. Najdu i jedny s nápisem „Barunky studium“. Jsou v nich veškeré účty za kolej, menzu, za různé kurzy..., probírám se jimi a do očí se mi hrnou slzy. „Měla jsem neuvěřitelná štěstí... Děkuju, babi,“ a rozbrečím se nahlas.

Poslední šuplík obsahuje krabičku se šperky. Prstýnky, řetízky, náramky, náušnice, hodinky. Probírám se tím pokladem a vzpomínám, kam všude je babička nosila, a které z nich jsem si mohla půjčit, když jsem začala chodit do tanečních. Najednou nevím, proč jsme se tehdy tak odcizily, kde se najednou vzala ta neviditelná trhlinka, která nás od sebe tak moc vzdálila.

Když už si myslím, že mám všechny šuplíky vyklizené, rozhodnu se je vrátit na původní místo. Všechny krásně zapadnou, jen ten poslední nejde úplně přirazit. Chvilí s ním bojuji, než ho znovu vyndám. „Jakoby tam něco překáželo...“ pomyslím si, a rukou zašátrám v prostoru po vytaženém šuplíku. Musím strčit ruku až dozadu. Nahmatám nějakou krabičku, kterou vytáhnu. Je červená, sametová... „Asi ze šuplíku vypadla, když jsem ho vyndávala, a nevšimla jsem si toho,“ řeknu si v duchu a krabičku otevřu. Na červeném, sametovém polštářku leží perla a okolo ní temně rudé granáty. „Teda,“ otevřu obdivně pusou. Je to snad nejhezčí šperk, jaký jsem kdy viděla, ale nemůžu si vzpomenout, že by ho babička někdy nosila. Krabičku položím na stůl a šuplík konečně dosedne na své místo.

„Tak jak tu válcíš?“ zeptá se mě teta, která se zastavila na návštěvu. „Ale jo, jde to,“ řeknu a pousměji se. Nechci se svěřovat, že se mi tu začíná líbit a připadá mi, že společně se tříděním babiččiných věcí, si vlastně třídím i svůj život. „Chtěla bych se tě ale zeptat na pár věcí, které jsem objevila,“ řeknu a odejdu pro ně do vedlejšího pokoje. Společně potom dáváme dohromady různé dokumenty a prohlížíme staré fotografie, ke kterým, na rozdíl ode mě, dokáže teta přiřadit i jména. „Ještě bych se tě chtěla zeptat na jednu věc,“ vzpomenu si na šperk ukrytý v sametové krabičce. Přinesu ji a otevřu. „Vůbec si nepamatuju, že bych ho na babičce viděla,“ řeknu. Teta se najednou zatváří opravdu zvláště. „Ten ale nebyl babičky,“ řekne po delší době. „Komu teda patřil, když nebyl babičky?“ „To byl šperk tvojí mámy,“ řekne teta a dlouze se zadívá oknem na kolonádu. V tu chvíli je ticho přímo hmatatelné, vzdáleně k nám doléhá ruch z ulice a tikot hodin v pokoji mi najednou přijde nesnesitelný...

A pak si najednou vzpomenu... Je horký srpnový den a já sedím s maminkou na dece. Sluníčko se do nás nemilosrdně opírá a vodní hladina se tak lákavě leskne. „Na, vezmi si klobouk, ať nemáš úpal,“ dává mi na hlavu modrý kostičkovaný klobouček. Jak se ke mně naklání, vyklouzne jí zpod trička krásný přívěšek, který roztančí po dece spoustu červených teček. Směju se a chci jí ten šperk vzít. „Počkej, Barunko, to je dárek od babičky k včerejším narozeninám,“ usměje se. „Jen si zaplavu a jsem hned zpět,“ řekne mi maminka. Sundá si tričko a odchází do vody...

„Měla ho na sobě, když ji našli. Dostala ho den předtím ke svým narozeninám,“ dodá ještě teta. „Budu muset jít, zase se brzy stavím,“ namáhavě vstane ze židle.

...

„Dávej na sebe pozor, zlatíčko,“ políbím ještě naposledy svoji

dceru na rozloučenou. „A ty koukej jet opatrně,“ nezapomenu ještě připomenout jejímu příteli. „Nebojte, táta mi půjčil svoje nové auto. Ten by mi dal, kdybych ho obtočil kolem první lampy. A když už jsme to zvládli sem, zpátky to bude brnkačka,“ řekne a usměje se. Taky se usměju. Michal je moc hodný kluk a věřím, že dá na moji dceru pozor. Vezme tašky a schází s nimi po schodech, aby je uložil do auta.

„Mami, moc děkuju za dárek. Je opravdu nádhernej. Hezčí narozeniny jsem si opravdu nemohla přát,“ řekne mi moje dcera se slzami v očích. Na krku se jí zaleskne šperk s perličkou uprostřed a kolem něj samé temně rudé granáty.

U Tří orchidejí

Zuzana Vorlíková

29 let

Praha

Pražkačka, která každý den utíká na vesnici ke koním, k tomu věčně studuje, učí finštinu, pracuje a jednou za rok si ráda najde čas na karlovarskou literární soutěž.

Měli jsme spicha v sedm v Pohodě, naší domovský hospodě, kde jsme se my dva a ještě další lidi z party vídali už od gymplu. Akorát že ostatní během posledních pár let eliminovali svoji účast na roční interval. Já s Karlem jsme byli o trochu větší držáci, i když zrovna teď jsme se měli vidět po půl roce, ne-li dýl. Vyskočil jsem z tramvaje do listopadového větru a uviděl, jak Karel už podupává před vchodem. Proč nejde dovnitř, když je tak hnusně? Sám jsem se nemohl dočkat, až se před nevlídným večerem schovám k dřevěnému stolu a objedná si dvanáctku na zahřátí. Chvilí studí, potom hřeje. Pohoda měla z ulice skromný vchod. Vlastně nebyla nijak nóbl ani vevnitř. Ale hned vedle byla druhá hospoda, echtovně špeluňka, kam se nikdo kromě štamgastů neodvážil a vedle který Pohoda působila jako hogo fogo podnik. Když bylo léto a sedávali jsme v zahrádce vnitrobloku, přes větrák špeluňky k nám doléhal retro výběr jukeboxu a hlasy, ze kterých člověk nepoznal, zda jde o běžný hovor, nebo už téma znesvářilo přítomné natolik, že přešli v hádku. Měl jsem i tuhle hospodu svým způsobem rád. Dotvářela atmosféru té naší a přidávala něco na autenticitě, aniž by člověk musel vystoupit ze své komfortní zóny.

Pozdravil jsem Karla a už sahal na kliku od Pohody, abychom byli v teple.

„Hele, viděl jsem, že tu od dva bloky dál otevřeli nějakou novou bar. Nevypadal špatně. Nechceš ho zkusit? Když už dneska nebudem čekat na nikoho dalšího.“

„Chceš kazit tradici nuselských sešlostí v tomhle souhospodí?“ kývl jsem směrem k oběma hospodám.

„Kazit ne, ale oživit. Tradice nesmí zkosnatět. Pak totiž přestane být milá. Tak co?“

Nechtělo se mi táhnout se o dvě ulice dál, ale Karel se tvářil přesvědčivě, a tak jsem nakonec souhlasil.

U Tří orchidejí byl takový ten typ baru, kde vás mají kožená sedátka a hodně vyleštěných sklenic zavěšených nad barem

přesvědčit, že žijete o trochu lepší život, než tomu doopravdy je. Chodí sem obyčejní lidé z vedlejších činžovních domů a hledají tu luxus, který si ještě můžou dovolit. Karel náš nový prostor zhodnotil slovy: „tak to byl šlo“, načež se začal zaobírat jídelním lístkem vyhotoveném v minimalisticky černým designu.

„Hele, tady si můžeme dát i večeři. Ne jenom tu pálivou klobásu.“ Mně ke spokojenosti stačilo, že tu bylo teplo a tlumené světlo dávalo místu i přes všechno to nablýskané sklo vcelku útulnou atmosféru. To mi pro dnešní večer stačilo, domníval jsem se. Jenže pak jsem uviděl ji. Seděla o dva stoly nalevo za Karlem. V ruce měla jednu z těch skleniček nalitých jen do poloplna, protože tak to vypadá líp, a bavila se se dvěma kamarádkami. Tři orchideje, napadlo mě. Nebyla vlastně ani kdovíjak krásná. Atraktivní bronzové vlasy, co se jí v přirozených vlnách míhaly kolem obličeje, to ano. Ale trochu moc špičatý nos a vystrčená brada. Jenže v sobě měla takové to něco, co spojovalo všechny nedokonalé jednotlivosti v dokonalý celek a člověka nutilo se na ni dívat, hledat v čem spočívá to kouzlo unikátní krásy. Respektive, nutilo to mě dívat se na ni po zbytek večera a konverzaci s chudákem Karlem vést duchem nepřítomně.

Ten do sebe ale ládoval burger s kozím sýrem, co by mu v Pohodě nikdy nedali, a vypadal nadmíru spokojeně i bez mé pozornosti.

„Ježiš, to je paráda, mít konečně plat a nemuset si v hospodě dávat jenom pítí,“ spokojeně si pohladil zatím ještě studentsky ploché břicho. V červnu dodělal magistra, takže zážitky ze státnic a nové práce měly být nejspíš hlavním tématem našeho setkání. Měl jsem se o ně zajímat a vyptávat se na dojmy, protože mě to samé čekalo nadcházející léto. Proto jsem si po večerech zatím objednával jenom pítí a se čtvrtým pivem vždy počítal, kolik porcí těstovin si tenhle měsíc ještě budu muset uvařit. Karel vypadal bezstarostně, rozhodně byl mnohem víc v klidu než před koncem školy, takže jsem mohl usuzovat, že i mě čekají lepší časy.

„A co tvoje diplomka? Už píšeš poslední kapitolu?“ nedalo mu to.
„Ještě jsem pořádně nezačal tu první.“

„Klasika,“ utrousil Karel s plnou pusou a sebral z košíčku poslední hranolek.

„Ale vytvořil jsem si wordový dokument a složku,“ doplnil jsem na svou obhajobu. O svém oboru jsem měl poslední dobou jisté pochybnosti. Připadalo mi, že můj lingvistický výzkum neudělá svět pranic lepším a že jsem měl jít po střední dělat něco jiného, čím bych mohl přímo a prakticky změnit chod některých věcí. Byly dny, kdy jsem toho chtěl nechat a stát se pekařem. Při všech svým existenciálních úvahách mi totiž tohle vždycky vyšlo jako nejpraktičtější a nejjistější povolání. Nebo dělat pořádnou vědu. Léčit lidi, zahnat z Afriky sucho, vymyslet něco, co dokáže rozložit plasty. Dostávat peníze za něco, co pomůže druhým.

„Promiň, že se ptám znova. Ale cože to přesně máš za téma? Víím, že to bylo něco se starou češtinou.“

Chystal jsem se zopakovat už naučený stručný výklad o hláskových změnách humanistické češtiny a jejich sledování v dobových gramatikách. Bronzovláška se v tu chvíli ale otočila a všimla si, že ji pozoruju. Vylekal jsem se a ona nejspíš postřehla můj provinilý výraz, což mě ještě víc znervóznilo. Do toho se na mě díval Karel a čekal, že odpovím. Hláskové změny ý, ou a aj mě v tu chvíli vůbec nezajímaly. Lekl jsem se, jak moc mě vykolejilo jen to, že jsem se s neznámou holkou setkal očima. Ale bušení srdce nešlo zastavit. Věděl jsem, že teď už o mě ví a není slušné na ni dál nepokrytě zírat a že se pravděpodobně za chvíli otočí znova, aby mě zkontrolovala. Jenže jsem si nemohl pomoci. Teď se moje okukování stalo navíc jaksi zapovězeným a o to víc bylo lákavé. Dívat se a pak včas uhnout jinam.

„Libore, haló,“ ozval se pobaveně Karel. „Ty jsi úplně mimo. S kým jsi šel dneska večer na pivo?“

„Co? No s tebou jsem na pivu. Děláš ty hláskové změny ý v ej, víš.“

Jako starej bejk.“

„To už nezakecáš,“ otočil se za sebe, aby si prohlídl můj objekt zájmu. „Hmm. Docela tvůj typ. Na kulatý obličej je jsi nikdy nebyl a tahle ho fakt nemá.“

„Nech toho,“ bylo mi z toho, že mě Karel prokoukl, nepříjemno. S holkama byl mnohem víc akční. Nestyděl se je oslovit a myslel si, že to tak mají i všichni ostatní, takže je do toho vždycky pobízel a nabádal. Věděl jsem, že už mi po zbytek večera nedá pokoj. A taky že nedal.

„Tak tam prostě běž a pozvi ji na drink, to ji nijak neurazí, věř mi,“ hučel do mě, když už jsme se s bronzováskou poněkolkátý střetli pohledem. Teď položila na stůl prázdnou skleničku a protáhla si záda. Lehce a pružně skoro jako kočka. Kočičí schopnost se prohnut a přizpůsobit svoje tělo do všech stran, která lidi vždycky přiměje po nich sáhnout a pohladit je.

„Tak jo. Skočím si na záchod a pak se hecnu. Fakt. Přísahám.“

„Hlavně nečurej moc dlouho, jo. Já si mezitím ještě objednáám.“

Myl jsem si na záchodě ruce a díval se na sebe do zrcadla. Co to proboha dělám? Přišel jsem si oproti většině vrstevníků nezajímavý a teď jsem si při kontrole v zrcadle začal připadat i bleďý a pohublý. Chudý student, co nemá co nabídnout. Trochu jsem záviděl Karlovi to jeho odhodlání pustit se do věci a užívat si život s menší dávkou pochybností, než s jakou jsem vždycky musel zápolit já. Ale úplně marný jsem snad nebyl. Přece se na mě už usmála, tak nějakou naději mám. Zásobník na papírové utěrky byl prázdný, a tak jsem si otřel ruce o džíny, nadechl se a vyrazil ze dveří. A jestli mě odmítne, už nikdy se k ničemu podobnému neodhodlám, ale neumřu.

U stolu jsem uviděl Karla, jak fouká do pěny nového piva. Objednal ho pro sebe i pro mě. A stůl o dvě řady dál byl prázdný.

„Kámo, říkal jsem ti, nechčij moc dlouho.“

„Cože? To si děláš srandu. Tak já se hecnu a vony vodejdou?“

bylo mi až mdlo. Tolik zbytečného stresu a nic z toho. Navíc mě upřímně mrzela ztracená možnost tu holku poznat.

„Zmizely strašně rychle. Byl bych je zdržel, ale skočil jsem si jen na bar objednat a pak už jsem je viděl ve dveřích odcházet.“

Zklamaně jsem na to přitakal, jakože to se stává, že to je klasika. Stejně jako prázdná složka s diplomkou a předpřipravený dokument, do kterého pořád nic nepíšu, ale Karel najednou změnil tón a pokračoval. „Ale víš co? Znají se s tou servírkou. Je to asi jejich kamarádka. Když odcházely, říkaly jí: Tak čau a zas v pátek. Budou sem chodit pravidelně, chápeš? A ty teď dokonce víš, kdy tu budou příště. Takže,“ a dál místo slov jen významně pozdvihl obočí.

Do pátku zbývaly tři dny a já skoro nedokázal myslet na nic jiného. Cítil jsem se zamilovaný, jenže jsem pořádně nevěděl do koho. Do tváře, se kterou jsem nepromluvil ani slovo, a přece jsem měl potřebu představovat si v hlavě společnou budoucnost. Přišlo mi to až tak nějak hříšné, že nemám právo takhle o někom smýšlet bez jeho vědomí. A tak se příjemný pocit zamilovanosti mísil s podivnými výčitkami, když jsem nechal myšlenky příliš divoce plynout a ony se pak splašily a letěly přes budoucí roky s vidinou toho, jak s bronzovlasou žijeme společně v malém bytě za Prahou. Ona bude zapálená ekoložka, protože zapálené ekoložky jsem si asi vždycky představoval s podobně špičatým nosem a bradou. A proto mě vlastně možná přitahovala. Já dodělám školu a začnu se s jazykovědným Mgr. titulem věnovat něčemu jinému a smysluplnému, možná v nějaké neziskovce, občas spolu navštívíme enviromentální nebo pacifistickou demonstraci a pak budeme vychovávat děti na lepší planetě. Nebudeme kupovat balenou vodu ani okurky v igelitu. Počasí jako by souznělo s mým duševním rozpoložením a vrátilo se na chvíli k prosluněnému podzimu s konejšivým teplem. Všechno se zdálo svým způsobem jasné a naplánované. Jakoby předurčené. A já začínal věřit, že když

se hecnu, k něčemu to bude, protože k tomu směřují životy nás obou už od počátku. Děkoval jsem v duchu Karlovi, že měl nápad nejit do Pohody. Bar U Tří orchidejí mi připadal jako posvátné poutní místo a několikrát jsem cestou ze školy vystoupil dřív, abych kolem něj prošel s obdivnou úctou. Dokonce mi začal připadat dostatečně známý na to, abych se v pátek večer odhodlal jít tam sám, navázat s někým cizím kontakt a snad se u toho necítit jako absolutní trotl.

V pátek odpoledne už mě ale všechno to neustálé vymýšlení možných scénářů utápějících se v nejistotě zmáhalo a začínalo se mi protivit. Už jsem to chtěl mít za sebou a vědět, jestli život dává smysl, nebo jsou kecy o osudu jedna velká blamáž. Jestli ji dokážu zaujmout a přesvědčit, že můžu být její budoucnost. Ať už to bude v malém bytě za Prahou nebo kdekoliv jinde. Přemýšlel jsem, v kolik hodin bude nejlepší vyrazit, Nechtěl jsem sedět U Tří orchidejí zbytečně dlouho sám a čekat, ale zase jsem nechtěl přijít moc pozdě. Nakonec jsem vsadil na půl devátou. Byla tam. Tentokrát ve větší partě a u jiného stolu. Jinak oblečená, ale krásná, až mě to zase zarazilo a srdce mi splašeně poskakovalo. Po tom, co jsem na ni předešlé tři dny v kuse myslel, mi připadalo, že by mi měla být důvěrně známá, ale ve skutečnosti jsem stál před syrovým neznámem. Bylo mi líto, že třeba neznám všechny její trička a že ve mě to dnešní zelené vyvolalo cizí odstup.

Na mou otázku se chvíli tvářila překvapeně, ale o pět minut později už jsme spolu seděli u menšího stolku a dostali na stůl koktejly, co jsem jindy vůbec nepil, natož kupoval. Tetelil jsem se ale štěstím a těšil se, až se dostaneme přes obligatorní otázky občanské identity a budeme moc přejít k nějakému hlubšímu tématu.

„Aha, takže zkoumáš jazyky. To je hezký. Mně vždycky bavila angličtina. A na gymplu jsem měla španělštinu, ale tu už si nepamatuju. To musí bejt hrozně těžký. Ale k čemu ti to vlastně je?“

Nechtělo se mi říkat, že nevím, k čemu mi to je, a dokonce si začínám myslet, že k ničemu. Že bych raději dělal pečovatele v domově pro seniory nebo pekaře. Ještě chvíli jsem si chtěl udržet image mládence, co je ve svém životě zorientovaný a samozřejmě ví, co chce. Hledám někoho, kdo ví, co chce. To jsem vždycky četl v inzerátech na seznamce, když jsem ji svého času navštěvoval. Zařadil jsem tedy radši stručný výklad o tom, jak etymologie pomohla objasnit spoustu otázek z historie, které se primárně vůbec netýkaly jazyků.

„Aha. To já potřebuju dělat něco víc praktickýho. Vidět výsledek hned.“

To je fajn, říkal jsem si. To pak určitě bude mít pochopení pro moji změnu oboru, až dostuduju. Péče o seniory je praktická dost a převlečená postel je vidět hned. Taktéž chleba.

„Já dělám marketing. Dalo by se říct. Vybavení do kuchyně.“

To znělo sympaticky. Mohl bych být pekař a ona by lidem pomáhala zabydlet si kuchyň. Cítil jsem, jak mnou prostupuje teplo vyvolané naším prvním mentálním souzněním. Společným zájmem.

„Jezdíme s kolegama po prodejních akcích. Vždycky tam přijde zájezd a nakupujou jako diví. Když jim vysvětlíme, že naše zboží je to nejvýhodnější, prohlídka hradu je pak ani nezajímá,“ trochu se u toho usmála a zakoulela očima. „No jo no, vím, že není nejvýhodnější. Ale co, uvaří si v tom? Uvaří. Tak jsou nakonec spokojení. Důležitý je dát jim pocit, že dobře pořídili. Třeba i pro rodinu, pro dceru a tak. To dělaj často. A je dobrý jim vnuknout tu myšlenku.“

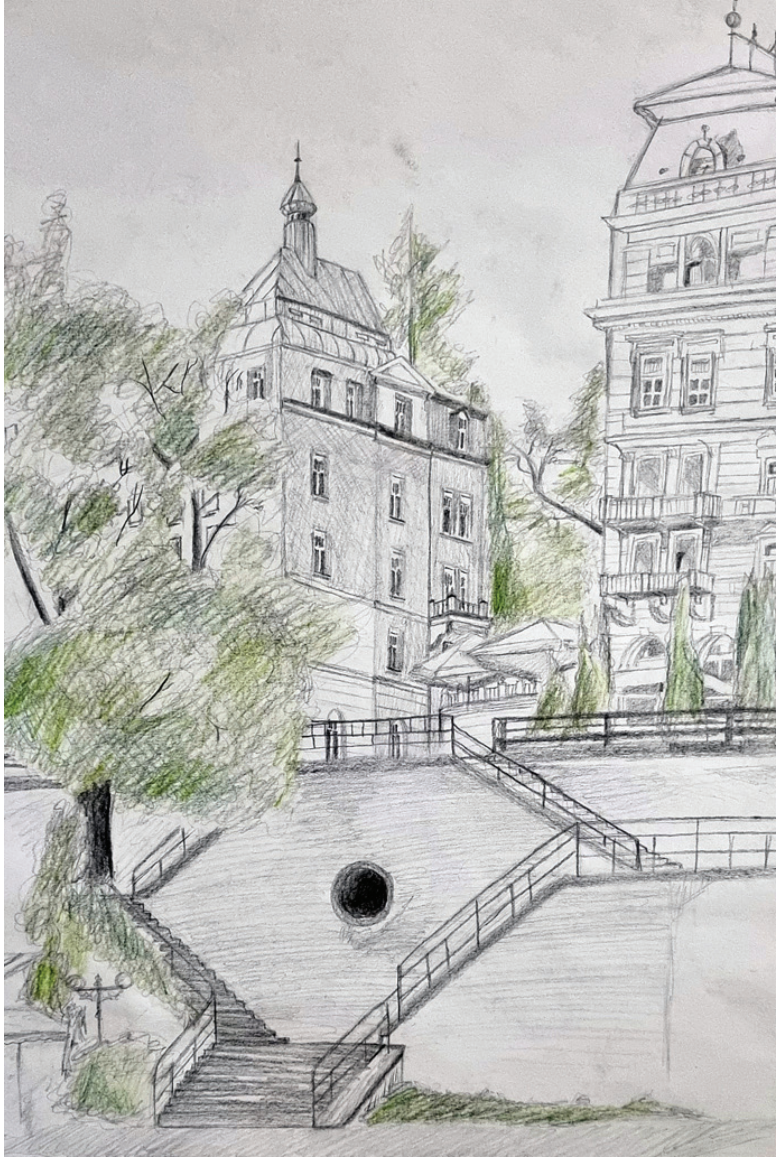
„Počkej, ty vážně děláš tohle?“ vyvedlo mě to trochu z míry, protože tyhle akce na důchodce jsem bytostně nesnášel a vůbec nekorespondovaly s mojí představou zapálené ekoložky, se kterou bych měl tvořit lepší svět.

„Jo, dělám. Chvíli jsem nad tím pochybovala, ale po tom, co mi po měsíci přišla první výplata, jsem přestala,“ zasmála se a zatvářila

se, že tím je to vysvětlené. „A práce je to záživná. Vymýšlíme různé strategie a je pak zajímavý vidět, jestli fungují. Je to kreativní.“

O hodinu později jsem stál na zastávce tramvaje. Měl jsem uložený její kontakt, ale ťukal jsem zprávu Karlovi: Zítřka v sedm v Pohodě? Můžeš? Potřebuju se vyfiltrvat. To lámání tradic byl úplně error.

Těšil jsem se, že vezmu do ruky dvanáctku ve skle, co se nebude nadbytečně blyštit a schovám se zpátky do své společenské bubliny, kterou mám tak zatraceně rád.

Zločin z(a) trest

Kateřina Pilařov

37 let

Chrstany

Amatrsk autorka, kter psan od malička milovala, kvůli povinnostem na něj vsak nadlouho zapomněla a znovu začala psát, aby se nezbláznila z „covidov izolace“.

„Nemělo se to stát, nemělo!“ Sedí tu ve velkém čalouněném křesle, tvář zabořenou v dlaních, které by se jinak třásly. Bledá tvář třináctiletého kluka. V hlavě si ta slova opakuje dokola, jako by měla vytěsnit všechny ostatní myšlenky. Ale stalo se. Už to nejde vzít zpátky. Vše je ztracené.

Malá pracovna ředitele výchovného ústavu s nejpřísnějším režimem. Odtud už není cesty zpět. Přivezli ho hned ráno. Ani se nestihl rozloučit s Mícou. Jediným tvorem na zemi, který pro něj něco znamenal. Určitě se vrátila a teď na něj čeká u své misky. Míca. Do pastáku se zatoulala po jedné velké jarní bouřce. Většina kluků se jí bála. Házeli po ní kamení, plivali a kopali ji. Beno byl jediný, komu nevadila. Možná mu jí bylo trochu líto. Lítost. Tuhle emoci ze svého života vytěsnil už dávno. Ale kočka mu ji připomněla.

Babička měla taky kočku. Vždycky, když rodiče sebrali policajti, skončil on i sourozenci u ní. Bydlela daleko. Jinak se nevidali. Byla hodná, bledá a dost dušná vždycky, když přijeli. Pekla nejlepší bábovku a na zahradě měla třešně. Jenže pak umřela. Bena a sourozence pak rozstrkali do ústavů, podle věku a kázeňských prohřešků. Prý kvůli mravnímu ohrožení a z důvodu nefunkčního rodinného prostředí.

Matka brala fet. Když na něj nebylo, tak alespoň chlastala. Otec jenom chlastal, zato pořád. Barák byl často plný cizích lidí. Váleli se na chodbě, ve vaně i v Benově posteli. Jednou v noci ho vzbudily majáky a křik. Někdo ho vytáhl z postele. Co na tom, že říkal: „Neboj se, všechno bude dobrý.“ Ruce v policejní uniformě ho nesly potměným domem. Ve světle baterek Benovy ospalé oči těžce rozeznávaly zbytky zdemolovaného vybavení, matku svíjící se na zemi v kaluži krve i otce v poutech. Zase potratila. Jako by to byl jenom špatný sen, ne krutá realita. Benova životní realita.

„Takže ty jsi Beno,“ slyší odněkud z dálky. „Benedikt Kalus,“ nyní už zřetelně vnímá slova ředitele. Z tichého hovoru s tím podrazáckým Sašou, vychovatelem, který ho přivezl, přešel ředitel do hlasitější

polohy: „Víš, proč jsi tady?“ Jistě. Naprosto jistě to Beno ví. A zcela jistě to ví i ředitel. Proč by to měl opakovat. Nechce na to myslet. Je to pryč.

Ale ředitel si nedá pokoj: „Tak víš, proč jsi tady?“ Mluví sice dost nahlas, ale naprosto bez zájmu. Beno stále necítí potřebu mu na jeho lhostejnou otázku odpovídat. Sedí s hlavou v dlaních nehnutě dál. Ředitel je sice laxní, ale ignorování vlastní osoby nesnese. Bouchne do stolu, až nadskočí i plastová cedulka s nápisem „Lubomír Richtera, ředitel“. Bena ta rána vytrhne z přemítání. Když vidí za stolem rozlícený rudý obličej a planoucí oči, jež ho propichují, zívne a demonstrativně se zahledí do protějšího okna. Ředitel se podívá vyčítavým pohledem na vychovatele: „Pane Pejšo, vidím, že jste nám přivezl skutečně povedený dáreček.“ Probírá se dokumenty uvnitř desek, které před ním leží na stole. „Rodina nefunkční, matka feťacka, otec alkoholik, násilník.“ Benovy neostříhané špinavé nehty se zarývají čím dál hlouběji do čalouněných područek křesla. „První krádež v šesti letech, vyrůstal jen pro kriminál. A teď ho máme tady. Protože v kriminálu takhle mladé ještě neberou.“ Poslední slova náležitě zdůrazní a pokračuje v monologu: „I když by si nic jiného nezasloužil. Zavřít a nechat tam shnít!“

Vychovatel Pejša nervózně povytáhne obočí a poposedne na židli. Ředitelova slova mu nejsou příjemná, nejsou v souladu s jeho přesvědčením, že každý si zaslouží šanci. Stále má pocit, že i přes svůj strašný čin má Beno na tu šanci nárok. Mrzí ho, že jsou teď tady a že tomu všemu nemohl zabránit.

Ředitel však s opovržlivým výrazem mluví dál: „Jenom by bral. K čemu je takový na světě?“ Rozhodí rukama s tázavým výrazem k Pejšovi. Ten se dívá z okna, jako by tam ani nebyl. Tam někde v zažloutlé zácloně se jeho pohled protíná s Benovým. „A ještě pak takovejhle ksindl tahá slušný lidi v neděli do práce,“ ředitelova řeč nemá konce. To ho rozčiluje nejvíc. Že musel kvůli novému

nájemníkovi předčasně ukončit víkend na chalupě. Místnost náhle potemněla. Za oknem začalo sněžit. Včera taky sněžilo. Byla by to docela fajn sobota, kdyby se večer všechno nepokazilo. Většina kluků byla na návštěvě u rodin. Nebyla škola. Prostě pohoda. Celý den se příjemně vlekl. Po večeři šel za Mícou. Přinesl jí kosti od kuřete. Vždycky jí schoval nějaké zbytky. Měla se jako královna. Po každém jídle na něj čekala. Připravená přitulit se a nacpat. Jenže Míca nepřišla. To Benovi dost zkazilo náladu. Nerozuměl tomu. Myslel na ní celý večer. Mrzelo ho to. A taky byl našťvaný. Pocity se v něm praly. Věděl, že Míca může zmizet tak rychle, jak se objevila. Byl ale překvapen, jaké emoce v něm její nečekaná nepřítomnost vyvolala.

Potřeboval si zakouřit. Často to v pokoji nedělal, ale bylo už po večerce. Otevřel alespoň okno. V polosedě na zmuchlaném polštáři si konečně zapálil. S požítkem si vychutnával to jediné příjemné na světě. Na nic nemyslel. Čas se zastavil a nic kolem neexistovalo. V tu chvíli se však otevřely dveře a dovnitř vstoupila vychovatelka Drahuška se svým typickým nekonečným úsměvem. Na večerní kontrolu pokojů Beno úplně zapomněl. „Beno, kolikrát jsme si za tu dobu, co jsi tu, četli domovní řád? Vždyť víš přece, že se na pokojích nesmí kouřit.“ Beno nevykouřil ještě ani polovinu cigarety. Jeho klid začal mizet. Ten její věčný úsměv. „Beno, slyšíš mě? Uhas tu cigaretu,“ pokračovala vychovatelka naléhavě. Ten úsměv. Beno si chtěl jen dokouřit jedinou zatracenou cigaretu. Najednou její hlas už vůbec nezněl přátelsky: „Beno, jestli to okamžitě netípneš, tak to budu muset nahlásit řediteli.“ Beno tenhle její tón neznal. A líbil se mu ještě míň než ten klasický. Takže uhasit, pomyslel si. „No dobrá, když uhasit, tak uhasit,“ s těmi slovy jediným hbitým pohybem vyskočil z postele a vrhl se na vychovatelku. Hořící cigaretu jí zabořil přímo do tváře. Snažila se vyprostit z Benova sevření. Však jeho hněvem nahromaděná energie musela ven. Zlobil se. Na spolubydlící, že mají kam odjet, na Mícu, že nepřišla,

Na Drahušku, že mu bere to jediné, co mu ještě zbylo. Čert to všechno vem'. Jen se přes ní dostat pryč. V úzké chodbičce však nebylo dost místa. Beno bezmyšlenkovitě kopal a mlátil rukama kolem sebe, dokud se konečně nedostal na hlavní chodbu. Pár zvědavých kluků vylezlo ven z pokojů Benovi přímo do cesty. Ale Beno se zdržovat nenechal. Hbitě proběhl chodbou. Ještě schody a halou rovnou ven. Pod schodištěm jej však tvrdě zastavil druhý vychovatel. Vida Benovo rozčilení, naběhlé žíly na pažích a pohled plný zmatku, bylo mu jasné, že tohle není v pořádku. „Pusťte mě,“ Beno se snažil vysmeknout, ale neměl šanci. Vychovatel, chlap jako hora, kluka i přes odpor čapl a vedl ho zpět. Beno byl duchem mimo. Nevnímal, co se kolem něj děje. Nezajímalo ho to. Sakra, vždyť už byl skoro venku. Kolem jenom chaos, křik a majáky. Pak si pamatuje už jen šumění v uších a hučení v hlavě.

Ředitel stále neskončil svůj monolog: „Pro takovouhle sebranku není žádný ústav dost přísný. Takoví by měli jít rovnou do kriminálu. Stejně tam skončí.“ Někdo klepe na dveře. Vejde místní vychovatel. Něco polohlasem vysvětluje rozčilenému řediteli, který na to promptně reaguje: „Zase? Takže na měsíc zarazit vycházky a sebrat všechny cigarety. Ať si to zapamatuje.“ Vychovatel se odpoklonkuje. Takhle se tady trestá, pomyslí si Beno. Zabaví člověku to jediné, co doopravdy má.

Hučení v hlavě zesiluje. Musí pryč. Využije chvíle nepozornosti a jedním skokem vyrazí ke dveřím. Než se oba muži stihnou vzpamatovat, Beno je už na chodbě. Div neporazí vytírající uklízečku. Jenže, kam teď? Beno to tu nezná. Nepamatuje si ani, kudy ho ráno přivedli. Široká chodba se roztahuje nekonečně na obě strany. Za sebou slyší rychlé kroky. Musí pryč. Hned. Zrak mu padne na okno otevřené dokořán. Nejrychlejší cesta ven. Bezmyšlenkovitě z něj vyskočí. Přesně tak, jak to dělal v pastáku. Jenže něco je jinak. Beno není v prvním patře a pod tímhle oknem není měkká tráva. Je rozhodnuto. Když se ředitel se Sašou

vykloní za ním z okna, musí při pohledu na chlapcovo tělo mezi betonovými květináči odvracet zrak.

Pořád utíkal. Doma si nikdy nemohl být jistý, necítil se tam v bezpečí. Jakmile se naučil chodit, podvědomě ho to táhlo pryč. Při každém sebemenším náznaku konfliktu utíkal. Teprve tehdy se mu ulevilo. „Tak si nakonec tomu všemu přece jen utekl, Beno,“ pomyslí si hořce vychovatel Saša, jehož odvěký pocit, že tahle práce má nějaký smysl, se navždy vytratil.

Almanach XV. ročníku Literární soutěže Krajské knihovny Karlovy Vary

vydal: Krajská knihovna Karlovy Vary

tisk: AZUS Březová, s. r. o.

sazba a grafická úprava: Jiří Červenka

ilustrace: studenti SUPŠ Karlovy Vary

korektury: Krajská knihovna Karlovy Vary | www.knihovnakv.cz

náklad: 100 ks

vydání: první

Karlovy Vary 2022

ISBN: 978-80-88160-12-0